

CORINTO KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP

1 Corinto ka watwat, cartadup mubararağ ñon eywebeaptum. Ñon Paulo. Tupmubararağ ñon wuykitpit Sóstenes eju. Jesus Cristo emumuju ñon Deus bikuyap tağ. **2** Tupmubararağ oceju soat pe Deus ebekitkiyū be—wuykukukat Jesus Cristo kay itabucayū be. Deus cuk eynaē jebekitkiyūm Cristo eju mūğ'i eyju jekukum puye. Soat ixe ebekitkiyū e'em:

— Ocebuywatwan cuy eğuy — i soat ka watwat. Ixe Jesus Cristo wuykukukat—ixeyū kukukat tak.

3 — Bay, xipan cuy Corinto ka watwat ejukuk — i ñon e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyū ağuymubabibin cuy eğuy — i ñon e'em cebe ip.

4 Deus soat em xipan eykuğ, Jesus Cristo eju mūğ'i eyju buye. Imēnpuye:

— Bay, ñen xipat cīcā — i ñon e'em Deus pe soat em ma.

5-6 Cristo juk adi oceğuwēnuwēn eywebe. Imēnpuye ixe a'õ dağ eyju jekukum ğasū. Soat kuğ eyju, Cristo eju mūğ'i eyju jekukum puye. Imēnpuye eyetaybit kawēn icēmat muwēn ām. Ka'ūma ma iba'arēm eyxe, eyetaybit cīcā buye. **7** Imēnpuye soat kuğ eyju—Deus biōğbuk emumuūm kuğ. Deus waram wuykukukat Jesus Cristo ğubapuk soat ijodiacat etabutpe. Ixe mubapukap wiwim eyju.

Iwiwim pima soat kuğ eyju. Deus biõgbuk emumuñm kuğ. ⁸ Soat em Deus eya'õmucanucan jeenuy eywebe eyetabucap epereap puxim. Imẽnpuye ikẽrẽat kuğ ñu epesop Deus xe wuykukukat Jesus Cristo ajẽmap kabia be. Ixe kabia be abuyū xipat iap ñuwẽn. Abuyū xipat ñu iap tak ñuwẽn. ⁹ Deus soat em e'em ja'õ dağ. Ixe juk eynaẽ eywebe jekpot eju jeburere am—Jesus Cristo eju jeburere am. Ixe Jesus Cristo wuykukukat.

10-11 Okitpitpiyū, Cloe badipyū bit cuk o'e owebe:

— Corinto ka watwat jewa'õdawutwun cĩcã jeweweju, Jesus Cristo kay itabut ma'ñu ip — i.

Imẽnpuye jeymuküyjo ñn, okitpitpiyū. Wuykukukat a'õbi ñn jeymuküyjo Jesus Cristo a'õbi. Jewa'õxikxiğ ñu juy epesop. Wara'at tağtagtağ ñu dak cuy epeyewağıy—pûğ tağ ma. Pûğ tağ ma dak cuy epeyekawẽn soat em. Pûğ tağ ma dak cuy eybikuy eyeku am. ¹² Pûğpûğ ey'in e'em: — Paulo kadiayū oceju bit — i. Warara'acayū e'em: — Apolo kadiayū oceju bit — i. Warara'acayū e'em: — Pedro kadiayū oceju bit — i. Warara'acayū e'em: — Cristo kadiayū oceju bit — i.

Iwarururum ma eyju e'em. ¹³ Wara'at tağtagtağ ma eyju e'em pima, eyju Cristo muweutun iap puxim. Ñn ñu obamupaya ip korosa be we'ñ ãm eywebeam—Cristo acã. “Paulo ebekin ñn ñgasú bit” i'e am ñu jewemubatisasan epesop—“Cristo ebekin ñn ñgasú bit” i'e am acã. Imẽnpuye jewa'õdawutwun ñu juy epesop.

14-15 Imẽnpuye te'e ma eyju e'em:

— Paulo juk omubatisasan jekadian — i.

Õn pit cuk imubatisasan teku okadiat iam ġu—pūğ em tak ka'ūma. Imēnpuye ocokcok oce ade ġu ey'in oğubatisasan puye—pūğpūğ ā. Crispo oğubatisasan, Gaio dak. Warara'acayū bit aco'i ka'ūma. ¹⁶ Icēmān. Wara'at kay oceğebu ğasū bit. Estéfanas tak cuk oğubatisasan. Ibadipyū dak cuk oğubatisasan. Wağuyba'üm warara'acat tak paxi juk oğubatisasan iap kay. ¹⁷ Ijodiat mubatisasan am ġu Cristo juk omuju—kawēn idipat muwēn ām acā.

— Kawēn idipat muwēn puje, itaybit cīcāat ekawēn ġu juy eğuwēn—Jesus Cristo juk oe'ūiap ekawēn acā — i juk o'e owebe.

Itaybit cīcāat ekawēn imuwēn puje:

— Teku itaybit cīcā — i kuka o'e ip wa'ijojoayū.

— Jesus oe'ū korosa be wuywebeam — i'ümğu bit kuka o'e ip.

¹⁸ Korosa be Jesus oe'ū wuywebeam iap ekawēn co buje, Deus pe taxijo'ibiyū ma e'em:

— Deus ja'ōbacaam wuydaxijojom jekpot oce'ū buye — i.

Ipiat'ajojoap kay cumayū bit e'em:

— Apēnpuye dak oe'ū? — i. — Te'e ma oe'ū — i napa ma e'em ip.

¹⁹ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Itaybit cīcāayū jewexe ip itaybit iap oğubapuk soat pe, i. Itaybit cīcā ip ipi juacat xe, i. Oxe bit itaybit ġu, i.

²⁰ Ya'ōbuyxi ġu ip Deus xe itaybit cīcāat, ibabi jījāat tak, xipan cekawēnat tak.

— Ipi juayū xe teyūku itaybit cīcā, itabut'ūmayū xe—oxe bit ka'ūma — i'e'em Deus.

— Oceju cūg ma Deus xe ocetaybit cīcā buye — i te'e ma ip e'em.

21 — Ocetaybit Deus, soat podi ma ocetaybit puye — i'e'em te'e ma itabut'ūmayū.

Deus pit soat podi ma itaybit.

— Eyetaybicap tağ ġu eyetaybit ñon—eyetabucap tağ acā — i'e'em Deus.

“Jesus oe'ū wuywebeam,” i'e'em pima:

— Eybidaodao — i'e'em itabut'ūmayū wuywebe. Deus pit wuydaxijojom wuyetaybit soan puye ġu—jekpot oe'ū iap kay wuyetabut puye acā.

22 — Wuywebe i'e ba'oreat cuy epeğubapuk octabun — i'e'em Judeuyū wuywebe. — Wuywebe i'e ba'oreat mubapuk puje acā kuka octabut oce'e — i'e'em Judeuyū ma. — Eywebe itaybit cīcāat ekawēn imuwēn puje acā kuka octabut oce'e — i'e'em Judeu'ūmayū.

23 Wuyju bit imēn ġu e'em.

— Cristo o'subamupaya ip korosa be ce'ū ãm soat peam wuywebeam — i wuyju bit e'em.

Imēn e'em pima:

— Eybidaodao ocexe — i'e'em Judeu'ūmayū wuywebe. — Eyekawēnkērē jījā ocexe — i'e'em Judeuyū wuywebe.

24 Deus emunaēyū xe bit Cristo oe'ū korosa be soat peam wuywebeam iap awēğ yawēğtip cīcā—Judeuyū xe, Judeu'ūmayū xe dak. Deus ja'ōbacaap mubapukpuğ wuydaxijo am Cristo oe'ū buye. Jetaybicap mubapukpuğ tak wuydaxijo am.

25 — Deus pit itaybit ġu — i te'e ma e'em itabut'ūmayū.

Ikeyū xe itaybit'ūmat pit, soat ijodiacat etaybitbicap podi ma itaybit.

— Deus pit ya'õbaca āgu — i te'e ma e'em ip.
Ixeyū xe ya'õbaca'ũmat pit soat ijodiacat a'õbacaap
podi ma ya'õbaca.

²⁶ Okitpitpiyū, āgebum cuy epesop apēn kuy bima epesop iap kay, Deus pe eynaē awap iap kay. Ade āgu epesop itaybit cīcāayūm ipi watwat xe. Ya'õbuyxiayūm tak ka'ūma. Kariawayūm tak ka'ūma. ²⁷ Deus pit abuyū ipi watwat xe itaybit'ūmayū o'taē jebekitkiyūm itaybit cīcāayū musūsūn ām. Abuyū ijodiacat xe ya'õbuyxi'ūmayū o'taē jebekitkiyūm ya'õbuyxiayū musūsūn ām. ²⁸ Deus ijodiat emumuymuyū o'taē jebekitkiyūm. Ijodiat emumupubutbunyū o'taē. Ijodiat xe ka'ūm cīcāayū o'taē. Ixeyū ma o'taē ipi watwat xe yobogat a'õbacaap mu'ūm ām. ²⁹ Imēneju abu be xipan jewemuwēn put? Ka'ūma be ma! Xipan wuyewemuwēn pa'ore āgasū dak Deus pe. ³⁰ Deus pit cuk eymuwedayo Jesus Cristo kay. Imēnpuye jetaybic平 mōg̃mōg̃ wuywebe. Imēnpuye Jesus Cristo eju mūg̃'i wuyju jekukum āgasū. Imēnpuye:

— Cūg̃ ma eyju oxe — i'e'em Deus wuywebe. Deus ebekitkiyūm acesop. Ixe dak wuydaxijojom. Wuya'õmucanucan wuywebe ikērēat kukap puxim. ³¹ Imēnpuye xipan āgu acewemuwēn. Imēn e'em Deus ekawēntup:

“Xipat cīcā oceju bit,” i'ūm̃gu juy ace, i.
“Wuykukukat soat em xipat cīcā e'em wuykay,”
i acā juy ace, i.

2

¹⁻² — Wara'at āgu oğuwēnuwēn cebe ip—Jesus Cristo acā — i juk adi oce owebe ma eyxe bima. —

Korosa be oe'ūiat acā oğuwēnuwēn cebe ip – i juk adi oce owebe ma. – Itaybit cīcāat puxim ġu juy iboap ekawēn oğuwēnuwēn cebe ip – i juk adi oce owebe ma. – Adem ġu oğuwēn cebe ip – i juk adi oce owebe ma.

Imēneju ñon adi oajēm eykay, okitpitpiyū. Oajēm Deus ekawēn muwēn ām eywebe—kawēn icēmat muwēn ām. Iboap ekawēn iba'arēm osodop kuy bima soat xe wuyxe. Gasū bit ibapuk o'e. ³ Eyxē bima ñon pit wağuy'ūm cuk adi oğuy. Ñon cuk adi oparara oğuy Deus bikuyap tağ ġu paxi a'ğu oğuwēn iap puxim. ⁴ Kawēn icēmat cuk adi oğuwēnuwēn eywebe. Itaybit cīcāat emumutaybit-binap tağ ġu juk adi oğuwēnuwēn—Deus a'ōbacaam acā.

— Wetaybit cīcāap tomuju ġu ixeyū oğutabun Jesus kay – i juk adi oce owebe ma.

Owebe imuwēn puje, Deus biōgbuk Deus a'ōbacaap o'ğubapukpuk eywebe. Imēnpuye Jesus kay juk eyetabut epe'e. ⁵ Jesus Cristo kay juk eyetabut epesop itaybit cīcāat ekawēn co buje ġu—Deus a'ōbacaap co buje acā.

⁶ Deus biōgbuk a'ō kay kūyjobicayū be bit itaybit cīcāat ekawēn muwēnuwēn ñon. Itabut'ūmayū ekawēn muwēnuwēn ġu bit ñon cebe ip. Ya'ōcam warara'acat kukukayū ekawēn muwēnuwēn ġu dak ñon. Gasū acā ya'ōbuyxi jījā ip. Guyjom pit ya'ōbuyxian ġu ip je'e. Abuyū kukukan je'e ip ġuyjom? Ka'ūma kukukan ma ip je'e. Deus ixeyū a'ōbacaap ġu'ūm. ⁷ Soat podi ma Deus itaybit. Ixe Deus ekawēn muwēnuwēn acā ñon eywebe eyetaybit am.

— Cekay itabucayū otaxijo korosa be okpot oe'ū buye. Okpot co'iyūm je'e ip — io'e Deus jewebe ma ipi mujurūg'ūm awap.

Kuy bima iba'arēm osodop iboap ekawēn. Gasū bit ibapuk o'e wuyxe. ⁸ Ijodiat kukukayū itaybit ġu osodop iboap kawēn. Itaybit pima ip kuka juk wuykukukat o'subamupaya ġu korosa be ce'ū ām. Ixe Jesus soat podi ma jedipap kuğ, ja'ōbuyxiap kuğ tak. ⁹ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus idip cīcāat o'ğuxipan i'ūm ām jekayayū be,
i. Ajojojoiat podi ma idip, aya'ījojoiat podi ma
dak, i. Wuyağuy bodi ma dak idip, i.

¹⁰ Ibiat pit Deus o'ğubapuk wuywebe. Kuy bima iba'arēm osodop soat xe wuyxe. Gasū bit o'ğubapuk wuywebe. Jebiōğbuk o'ğuōm wuywebe iboap mubapuk am wuywebe. Ibiōğbuk xipacat soat coco'ukat. Imēnpuye itaybit soan. Itaybit apēn Deus ibikuy wuydaxijo am iam, iba'arēm ma'ğu wuyxe. ¹¹ Wārara'acat ġu itaybit apēn wuyju jewağuyğuy iam—wuyju acā. Imēnpuxim warara'acat ġu itaybit apēn Deus jewağuyğuy iam—ixe biōğbuk acā. ¹² Wuyju itabut'ūmayū ġu—itabucayū ma. Itabut'ūmat biōğbuk ġu juk ajat—Deus biōğbuk acā. Deus ma jebiōğbuk muōmōm wuywebe wuymutaybit am ajo kuy o'ğuxipan iūm ām wuywebe iam.

¹³ Ijodiat ġu juk wuymutaybitbin osunuy—Deus biōğbuk acā. Imēnpuye ijodiat ekawēn muwēnuwēn ġu wuyju warara'acayū be—Deus ekawēn acā. Deus biōğbuk pe wuymutaybitbinap ekawēn muwēnuwēn wuyju ixe biōğbuk kukayū be. ¹⁴ Ibiōğbuk kuğ'ūmat pe bit Deus biōğbuk ūmap ibu ba'ore. Itaybit pa'ore dak ip cebe apēnpuye

iūmūm wuywebe iam. Iba'arẽm cebe ip.

— Apẽgãam tak kuka iboap ojat? — i te'e ma e'em ip jewebe ma, Deus biõgbuk kuõ'um puye.

Wuyetaybit Deus biõgbuk emumuõm xipat cïcã iam ibiõgbuk wuywebe bima acã. ¹⁵ Ibiõgbuk xipacat kukat ma soat em itaybit ajo xipat cïcã iam, ajo xipatpüt iam tak, ajo xipat ãu iam tak. Ibiõgbuk kuõ'umat pe bit iboap iba'arẽm. Imẽnpuye ibiõgbuk kuõ'umayü te'e ma ibiõgbuk kukat a'õ waywayway ip. ¹⁶ Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Abu xe'e itaybit apẽn Deus jewaõguyguy iam?

Ka'õma ma, i. Abu be ixe awẽ but? Ka'õma be ma, i.

Cristo aãguy daã wuyju bit jewaõguyguy, ixe biõgbuk omuy wuywebe buye. Imeneju te'e ma ibiõgbuk kuõ'umat wuya'õxikxiã.

3

¹ Okitpitpiyü, bekicat ikap'isuat puxim epesop Deus biõgbuk a'õ kay kũyjobitbüt puye. Imẽnpuye Deus biõgbuk kukat eju wekawẽnap puxim ãu juk adi ocekawẽn eyweju—kũyjobit'umayü eju wekawẽnap puxim acã. ² Apẽn wuyju kũmti ûmûm bekicat pe iap puxim kawẽn iba'arẽmãñ ãu oãuwẽnuwẽn eywebe kawẽn ibapukan acã Deus ekawẽn'in. Kawẽn iba'arẽmãñ pit eyetaybit pa'ore epesop. Gasü dak eyetaybit pa'ore ma, ³ itabut'umayü buxim eyju jekukum puye.

Eyetabutkarey eyewewekay. Jewa'õxikxiã eyju eyeweweju. Imẽn eyeku buje, itabut'umayü jo'i eyju jekukum, Deus biõgbuk a'õ kay'umayü jo'i—ibiõgbuk kuõ'umayü jo'i. Imeneju iba'ore

owebe eymutaybit am yaypanat muküyjoap puxim.

⁴ — Paulo kadiayū oceju bit — i'e'em ey'in.
Warara'acayū bit e'em:

— Apolo kadiayū oceju bit — i.
Imēnpuye eyju itabut'ūmayū jo'i jekukum.

⁵ Apolo bit yoboğat ġu. Ōn tak yoboğat ġu. Ōn Deus peam kapikpik'ukat acā. Apolo dak ibicat ma. Jesus Cristo muwēnuwēn'ukayū acā oceju. Eyetabut cekay ġasū, juk adi ixe oceğuwēn eywebe buye. Wuykukukat kapikap ūmūm soat pe wuywebe. Imēğap pe acā kapikpiğ wuyju. ⁶⁻⁹ Eyju Deus kat puxim. Kat iwat puxim Deus eykuğ xipan. Apolo, ōn tak Deus kat pe kapikpik'ukayū buxim. Oceju eymutaybitbin. Cristo muwēnuwēnap iğō kat pe kadai daidadamap puxim. Koap ōn cuk adi Cristo oğuwēnuwēn eywebe. Imēnpuye eyetabut cekay. Cristo ekawēn imutaybitbinap kadai abibimap puxim. Guyjom Apolo juk adi Cristo ekawēn eymutaybitbin osunuy. Deus pit cuk eymubikay jebiōğbuk a'ō kay am. Deus pe acā kadai muaypan put. Imēnpuxmin Deus acā wuymubikuy jebiōğbuk a'ō kay am. Imēnpuye yoboğ ġu Cristo muwēnuwēn'ukat, cekawēn imutaybitbin'ukat tak. Deus acā yoboğ, ixe wuymubikuy jebiōğbuk a'ō kay am puye. Cristo muwēnuwēn'ukat cekawēn imutaybitbin'ukat co'i Deus xe. Jewejojo'i ma ip. Deus kapikaptei ideida soat pe kapikpik'ukat pe. Apēn cuk adi o'jekapikpik ip iap tağ ideida ip cebe. Ade xipacat je'ğüm cedağ ma o'jekapikpik'iat pe.

Warẽmtaġ ma o'jekapikpik'iat pe bit yopit ma je'gũm.

Deus emuamuy'a buxim eyju. Uk'a iwat puxim Deus eykuġ xipan. ¹⁰ Cristo uk'a mucemucem'iat puxim. Wuyju uk'a mucemucemap mōgmōġ uk'a'abi dag ya'acap puxim. Imẽnpuxim cuk adi Cristo oğuweñuwẽn eywebe eyetabut am cekay, ipiat'ajojoap pe eyjuap puxim. Deus ja'obacaap o'jomōġ owebe Cristo muwẽn ām itabut'ūmayū be. Cristo muwẽnuwẽnap uk'a mucemucemap mōgmōġap puxim. Warara'acat cekawẽn eymutaybitbin ġasū odieġ. Ixe uk'a muymuy'ukat puxim. Ixe cūġ ma juy jeymutaybin. ¹¹ Deus kuy Jesus Cristo o'ġudot ijodi.

— Warara'acat kay ġu juy epesop eyetabun—okpot kay acā — i'e'em Deus ijodiacat pe.

Wuyju uk'a mucemucemap mōgmōġ yamuycem am. Imẽnpuxim Deus jekpot o'ġudot ijodi wuywebe wuyetabut am cekay ipiat'ajojoap pe wuyjuap puxim. ¹² Eymutaybitbin'ukayū uk'a muymuy'ukayū buxim. Pūgpūġ uk'a muymuy'ukayū yakoroat'a muymuy. Ourom yamuymuy ixeyū, pratam tak, wita'am tak—yasopsepat'am—yadeibogat'am. Cūġ ma eymutaybitbin'ukayū buxim ixeyū ma. Warara'acayū bit yakoro'ūmat'a muymuy. Im yamuymuy ip, kapi'idim tak, uktum tak. Cūġ'ūma eymutaybitbin'ukayū buxim ip. ¹³ Daxam yamupik puje abuyū yacemat'a o'yamuy iap ibapuk e'em soat xe, abuyū yacem'ūmat'a o'yamuy iap tak, yakoro'ūmat'a yamupik puye. Imēn tak je'e Cristo ajẽmap kabia, kūyjobit'ūmayū be

ipiatpi'ajoañ iap kabia. Ibañuk je'e abuyū juk adi cūg ma eymutaybitbin iap, abuyū cūg'uma juk adi eymutaybitbin iap tak. Cūg ma eymutaybitbin pima, eyetabut cīcā epesop yajēm puje. Cūg'uma eymutaybitbin pima bit, kuy juk adi eyetabucap epeyepere yajēm puje. ¹⁴ Yapikpek'ūmat'a duk'a iwat tuk'a'e mabuk daxa epirēm puje. Imēnpxim cūg ma eymutaybitbin'ukayū xipacat je'jat Deus xewi jekapikapteim. ¹⁵ Yapikpekat'a duk'a iwat pit tuk'a'e ġu e'em, soat o'yapik puye. Imēnpxim cūg'uma eymutaybitbin'ukayū xipacat je'jat ġu jekapikapteim. Imēnpit idaxijo ma ip daxa bewi o'jenapōniat puxim. ¹⁶ Eyju ġebum ġu aco'i Deus biōgbuk nuynuy wuywebe iap kay. Eywebe dak ixe nuynuy ma. Imēnpuye Deus nuynuyap co'i wuyju. ¹⁷ Deus nuynuyap ikērēat kuğ ġu. Idip cīcā soat tağ. Wuyju ma ixe nuynuyap co'i. Imēneju Deus ipiat supi'ajoat cūg'uma eymutaybitbin'ukayū be jenuynuyap mukērērēn'iyū buxim ip puye.

¹⁸ Jewemuğuykukum ġu bit cuy epesop.

— Itabut'ūmayū xe ocetaybit cīcā — i te'e ma pūgpūğ ey'in e'em.

Jewexe eyetaybic平 cuy epeyepere icēmān eyetaybit am Deus xe. ¹⁹ Itabut'ūmayū xe itaybit cīcāyū ibidaodao ip Deus xe. Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus a'ōbi jewexe itaybic平 jewemuğuykuku jetacokcokap kuğ, i.

²⁰ Wara'atup e'em:

Deus itaybit jewexe itaybic平 te'e ma jewağuyğuy iam, i.

²¹ Imēneju:

— Wuyetaybit soan ma — i'ũm̄gu juy ace. Soat kukat puxim eyju Cristo eykukat puye. ²² Õn eybuywatwat'ukat Cristo a'õbi, Apolo dak, Pedro dak. Deus soat ipi dağacat o'gugē xipan eykuk am. Eyetabēg pima, xipan eykuğ. Eye'ū buje dak, xipan jeykuk. Xipan eykuğ ğasū. Guyjom tak xipan jeykuk. ²³ Deus Cristo kukat. Cristo dak eykukat. Imēneju soat kukat puxim eyju.

4

¹ Cristo buywatwat'ukayū kukap puxim cuy ocekuğ epesop, oceju Deus ekawēn muwēnuwēn puye—kuyje iba'arẽm osunuy iap ekawēn muwēnuwēn puye—ğasū ibapuk o'e iap ekawēn muwēnuwēn puye. ² Kariwa e'em jebekitkit pe:

— Wara'acat a'õ kay ğu bit cuy ece—wa'õ kay acā—i.

Wara'an ğu e'em cebe ip—jebekitkit pe. Imēnpuxim Deus e'em jebuywatwat'ukat pe:

— Wara'acat a'õ kay ğu bit cuy ece—wa'õ kay acā—i.

Wara'an ğu e'em cebe. ³ Ak'arit'üma oce eyekawēn kay “Paulo jekariwa a'õ dağ jekukum” i'e buje. Warara'acat pe “Paulo jekariwa a'õ dağ jekukum” i'e buje dak, ak'arit'üma oce cekawēn kay. Owebe “Wekariwa a'õ dağ õn jekukum” i'e buje dak, ak'arit'üma oce wekawēn kay. ⁴ Oweweju bit a'ğu wekariwa a'õ dağ õn jekukum. Imēnpit wekariwa a'õ dağ õn jekukum iap ibapuk ğu soat xe ijodiat xe, “Wekariwa a'õ dağ õn jekukum” i ma'ğu õn e'em. Wuyukukat Jesus pe “Paulo wa'õ dağ jekukum” i'e buje bit, ibapuk e'em ya'õ dağ õn

jekukum iap. ⁵ Imēnpuye waram wuyukukat ajēm'ūm pima:

— Ikērēat kuğ ën Deus xe — i'ūmğu juy epe'e warara'acat pe.

Wuyukukat ma apēn cuk adi iba'arēm ma'ğu ağıjurūğrūğ iap ğubapuk soat pe. Jajēm puje iboap ğubapuk. Apēn cuk adi wuybikuy i'e am ajop iap tak ğubapuk soat pe. Ixe je'e: — Xipat eyju oxe — i wuywebe, cedağ ma ajekuku bima.

⁶ — Eybureyū ejomuymuy ğu juy wara'at muwēnuwēn xipan pima — i'e'em Deus ekawēntup. Imēnpuye:

— “Paulo ya'ōbuyxi ğu ocexe—Apolo acā” i'ūmğu juy epe'e — i òn e'em eywebe, okitpitpiyū.

Eyju pūğ tağ ma ocekug pima, kuka ibo dup ekawēn tağ epeku.

— Pūğ tağ ma juy soat epejukuk i òn e'em waram eywebe.

⁷ Ibit wedep ma soat wuyju Deus xe. Kaüğu iwaruat cexe. Imēnpuye pūğ tağ ma juy soat epeyewekuk. Ajo-kuğ eyju Deus o'ğüm ğu eywebe iat? Ka'ūma kuğ ma! Apēnpuye dak eyju napa ma e'em: — Deus soat ğu o'ğüm ocewebe — i?

⁸ Tüybe oceju soat kuğ iän eyju e'em. Tüybe oceju ibubut adeayū iän eyju e'em.

— Deus eju warara'acat kukukayū oceju, Paulo bit ka'ūma, Apolo dak ka'ūma — i eyju e'em te'e ma. Eyju warara'acat kukukan pima bit, kuka juk ocokcok oce. Eyju warara'acat kukukan pima, wuyju dak kuka juk ixeyū kukukan acesop eyweju. ⁹ Deus aco'i juk ocemuy ka'ūmaayūm ma soat xe, ixe emumujuŷu ma'ğu oceju. “Ixeyū juy ayaoka soat etabutpe xipat'ūm cīcā ip puye”

i'e'em ip iat puxim aco'i oceju. Soat aco'i ocejom—kabi beacat, ipi juacat tak. ¹⁰ Itabut'ūmat xe ocadaodao, Cristo kay ocetabut puye. Eyju bit eyetaybit cīcā ceweju mūg'i eyju jekukum puye. Itabut'ūmat xe oca'ōca ġu. Eyju bit eya'ōca cexe ip. Ocemuybuyxi'ūm'ūm ip. Eybuixim pit ip eykuġ. ¹¹ Ocereren ma juk adi ocekuku, ocebipurukruk tak. Iokokat kuġ ma dak cuk adi ocekuku ocedotim. Warara'acat tak cuk adi ocemupokupok. Pūg ka be ġu dak cuk adi ocekuku—soat kaka daġ. Imēn ma oceju jekukum ġasū dak. ¹² Kapikpiġ cīcā ocexat pu am, ocedoti bu am tak. Warara'acat pe ocemuymuy buje, ocejede ġu cebe ip.

— Deus cuy xipacat je'ġūm eywebe — i bit oceju e'em cebe ip.

Ipiat'ajojom pima dak ocetaxi jījā. ¹³ Warara'acat pe ocemuymuy buje, ikērēm ġu bit ocejede—xipan ma. Kaokok co'i oceju itabut'ūmat xe.

¹⁴ Imēġaptup mubararaġ õn eymusūsūn ām ġu—eymukūyjo am acā. Eykukpin cīcā oxe. Webekitkiyū jo'i eyju oxe. Imēnpuye õn eymukūyjo ojuy. ¹⁵ Adeayū kuka eymutaybin Cristo ekawēn—10,000 beayū ma. Pūg ma eyebay bit. Kuy juk eyetabut epesop Jesus Cristo kay kawēn idipat oğuwēn eywebe buye. Ceweju mūg'i eyju jekukum ġasū. Imēnpuye õn eyebay jo'i. Imēnpuye õn eymukūyjo ojuy. ¹⁶ Imēnpuye:

— Obuxim cuy epesop yoboġan pin ġu — i õn e'em eywebe.

¹⁷ Imēnpuye Timóteo juy oğuju eykay. Ixe Timóteo okpot co'i. Ixe cūġ ma kapikpiġ wuykukukat peam. Ikukpin cīcā oxe.

— Paulo yağuyisu jekukum Jesus Cristo a'õ daḡ jekukum puye — i je'e eywebe ixe Timóteo ma. — Imēn Paulo itabun'isuayū mutaybitbin tak soat ka watwat mutaybitbin — i je'e eywebe eyağuyba'ũmap puxim.

¹⁸ Pūgpūg ey'in pit jewexe itaybicayūm o'e. Tüybe Paulo omuyku ġu ocejo ami iān o'e ip. ¹⁹ Deus ibikuy bima bit, ġaxīn ma oju eyjo am. Wetaybit ma'gu ġasū jewexe itaybicayū ekawēn. Eyjo buje bit, wetaybit oce Deus a'ōbacaap kuğ ip iam, ikuğ ġu ip iam tak. ²⁰ Deus wuykukukat e'em “Ēn ma ocekukukat” i wuyju e'em pima ġu—ya'ōbacaap kuğ wuyju jekukum pima acā. ²¹ Eybu'u du omudon wa'ōpuruğ eymukorēm ām? Eybu'u ġu xe'e owebe eykuk am xipan? Eybikuy owebe eykuk am xipan pima, ikērēat muğēğēap cuy epayepere.

5

¹ — Corinto ka beat jexidaap eju o'jepo itabut ma'gu Jesus kay — i'e'em owebe yajēm'isuat.

Imēğap ikērē jījā Deus xe. Itabut'ūmayū bit isūsūn kuka o'e imēn i'e am. ² Te'e ma eyju bit e'em:

— Xipat cīcā oceju — i.

Imēn ġu juy epe'e! Eyğuyucūğcūğ cuy epesop ixe ağokatkat ikērēat mujurūğrūğ puye. Ixe ağokatkat ikērēat kay iğuyucūğ'ūm pima, epeğuǒm ġu juy Deus eju kawēnwēnap'a be je'awero am eyweju. ³ Wūy ma ñ pit eywi. Inaka ğebum cīcā ma ñ eykay soat em.

— Ixe ağokatkat ikērē jījā, Deus xe ikērēat mujurūğrūğ puye — i ñ e'em eywebe Jesus Cristo a'ōbi.

Eyxē bima dak imēn ma kuka oce eywebe. Imēneju awerom ġu juy epesop ixe eju. ⁴ Eye'awero buje wuykukukat Jesus jeenuy eyxe. Soat em ma wuykukukat Jesus jekukum wuyweju wuya'ōmucanucan. Eye'awero buje dak jeenuy eyxe. Ón tak eyxe bimaap co'i ma oğuy, soat em òn ġebum eykay buye. ⁵ Eye'awero buje juy epe'e ixe agókatkat pe:

— Satanás acā juy ekukan — i.

Imēn cuy epe'e ixe mubu'un am ikērēat mujurūgap puxim. Je'ū aco'i xeku. Ikērēat mujurūgap o'jepere bima bit Deus ixe agókatkat biōgbuk idaxijo. Ibiōgbuk idaxijo wuykukukat ajēm puje, kūyjobit'ūmayū be ipiatpi'ajohan iap kabia be.

⁶ Te'e ma eyju e'em: — Warara'acat podi ma oceju xipat — i, cūg ġu eyju jekukum puye. Pāo'a muyuhuaptōm ikērēat mujurūgrūgap puxim.

— Tōm'īcatōm pāo'a muyuhum—yaboğat'a muyuhum — i wuyju e'em.

Imēnpuxim pūğ ma wuy'inat ikērēat kuğ pima, warara'acayū dak ikērēat mujurūğ ojuy ma e'em ixe buxim. ⁷ Ikērēat mujurūgrūgap cuy epeyepere—soat eyju! Ikērēat mujurūğ'üm pima, ikērēat kuğ ġu epesop. Pāo'a buxim epesop—yamuyuhuaptōmtēm'ūmat'a buxim. Kuyje Judeuyū ovelha o'yaoka ip Egito eipi bewi cēm pima. Ovelha oe'ū uk'a beat e'ūap puxim. Imēnpuxim Cristo oe'ū wuye'ū'ūap puxim. Páscoa epeta bima Judeuyū ġebum wuydobuyū'üm'üm e'ūap puxim ovelha'üm oe'ūiap kay. Wuyju dak cuy aceğebu wuye'ū'ūap puxim Cristo oe'ūiap kay. ⁸ Jesus oe'ū wuye'ū'ūap puxim. Imēnpuye ikērēat

mujurūğrūğap cuy acepere. Ikērēat ağıjurūğ ğu auy ğasū bit. Cūğ ma juy aceku. Icēmān cuy acekawēn. Imēn jekukum pima, Jesus e'üap kay juy aceğebu apēn Judeuyū ovelha e'üap kay ğebum iap puxim.

⁹ Wara'atup kuy otupmubararak eywebeaptum cartadup. Ixedup pe juk oce eywebe:

— Aoyū kaykayat purem ğu juy epeku, warara'acat itop kaykayat purem ğu dak, jewekpidaodao'ukat purem ğu dak, jenuy'ünakēkē'ukat purem ğu dak — i.

¹⁰ Itabut'ümayū warara'acat tayxi kaykay ip, warara'acat itop kaykay dak. Itabikuku jijā dak ip warara'acat pubut kay. Kūyjobit ğu dak ip jeka kukat a'ō kay. Te'e ma dak itabut ip jewexe deus'iayū kay—wita'a muğēğē kay. Itabut'ümayū xe eydop pin'üm pima bit, kuka epejēm ipi dağwi. “Ixeyū xe epesop ğu” i'ümğu juk oce eywebe, “Ixeyū burem ğu juy epeku” acā. ¹¹ Warara'acat pit jewexe itabut Jesus kay. Te'e ma wuyju e'em “Ocekitpit” i ixeyū be. Warara'acat tayxi eju jepopo'uk ip. Warara'acat itop eju dak jepopo'uk ip. Itabikuku dak ip warara'acat pubut kay. Te'e ma dak itabut ip jewexe deus'iayū kay—wita'a muğēğē kay. Jebureyū muymuy'uk tak ip. Ika'o'om tak ip jekukum. Ka'üma am ma ip xipat.

— Jewexe itabucayū burem ğu juy epesop — i ñon e'em eywebe.

Epeyekön ğu dak cuy ceweju ip—pūğ em tak ka'üma.

¹²⁻¹³ — Ikērēat kuğ eyju Deus xe — i'ümğu ñon pit e'em itabut'ümayū be.

Deus pit imēn je'e cebe ip. Ōn pit, ka'ūma. Cūg ma eywebe bit "Ikērēat kuğ ēn Deus xe" i'e am eyxeat pe—Jesus kay itabucat pe—eyweju je'aweroro'ukat pe. Imēn e'em Deus ekawēntup:

Ikērēat mujurūgrūg'ukat cuy epeğujēm eyxewi,
i.

6

¹ Eyju ikitpitpiyū Jesus Cristo kay eyetabut puye. Eyeweweju jewa'ōmukorēmrēm pima, itabut'ūmat kay bit cuy epeju ġu ibimāmāat ekawēn coco'ukat kay ixe be eymudin am. Eykitpit kay acā juy epeju—itabucat kay acā. Ixe kay juy epeju ixe be eymudin am. ² Wuyju Deus ebekitkit. Ipi'ūm puje abuyū ipi dağayū'in ikērē Deus xe iap aceğuwēn. Abuyū ikērē ġu cexe iap tak aceğuwēn. Eye-taybit ġu du iboam? Iba'ore xe'e eywebe eykitpitpiyū mudin am? ³ Abuyū Deus ekawēn tojotjot'ukayū'in ikērē Deus xe iap aceğuwēn. Abuyū ixeyū'in ikērē ġu cexe iap tak aceğuwēn. Eye-taybit ġu du iboam? Imēnpuye eybu'um ġu juy epesop eykitpitpiyū mudin am. ⁴ Imēnpuye eyju jewa'ōxikxiğ pima, itabut'ūmat kay ġu juy epeju ixe be eymudin am—ya'ōbuyxi ġu ip Jesus kay itabucayū xe buye. ⁵ Eysūsūn cuy epesop itabut'ūmat kay eyju cucum pima. Ka'ūmğu du eyparakpeat itaybicat? Kake ma! Iba'ore du eywebe jewemudin am? Iba'ore ġu ma! ⁶ Inaka eyju eykitpit tujowatwan itabut'ūmat kay imuymuy am. Imēğap pit cūğ ġu!

⁷ Eykitpit tujowatwan itabut'ūmat kay imuymuy am pima, itabut'ūmat ekukuap co'i ma eyju dak jekukum. Deus ekawēn tağ'ūma. Epetujowat

gu juy. Äg jeenuy ikérẽm eykuğ. Ak'arit'ma juy eybubut tujupa'um puje dak. ⁸ Eyju ma warẽmtağ warara'acat kuğ jeweik am. Warara'acat pubut tujupa'um'um tak eyju jeweik am. Warẽmtağ eykitpit kuğ tak eyju jeweik am. Eykitpit pubut tujupa'um'um tak eyju jeweik am. Iměnpuye cūğ gu eyju jekukum. ⁹ Deus soat kukukan pima, cūğ'üma jekuku'ukayü gu bit jeedop cexe. Gebum cuy epesop iboap kay. Jewemuğuykukukum gu juy epesop iboap kay. Ikérēat mujurũğrûğ'ukayü gu bit jeedop cexe Deus soat kukukan pima; warara'acat tayxi eju jepopo'ukayü gu dak; warara'acat tayxi eju jepopo'ukayü gu dak, jewexe deus'iat kayayü gu dak; jewekpidaodao'ukayü gu dak; jenuy'ünakékë'ukayü gu dak; ¹⁰ warara'acat pubut tujupa'um'um'ukayü gu dak; warara'acat pubut kay itabikukuayü gu dak; ika'o'on'ukayü gu dak; jebureyü muymuy'ukayü gu dak; jeka kukat a'õ kay'ümayü gu dak. Ixeyü gu bit jeedop Deus xe ixe soat kukukan pima. ¹¹ Pügpüğ ey'in tak iměn cuk adi epeku ku y bima—eyetabut'üm pima. Gasü bit Deus ikérēat o'ju'uk eywebewi. Ixe kuy juk eynaë jebekitkin soat em ja'õ dag eyku am. Ixe e'em eywebe:

— Cūğ ma eyju oxe — i.

Iměn Deus e'em wuywebe, wuyetabut wuykukukat Jesus Cristo kay buye. Iměn ixe e'em wuywebe, Deus biõgbuk omuy wuywebe buye dak.

¹² Ey'inat pit aco'i je'e owebe: — Õn pit Cristo ebekit. Iměnpuye soat i'epi gu owebe — i. Icẽmān

ixe e'em. Soat i'epi ̄gu wuywebe. Imēnpit soat ̄gu xipat wuywebe i'e am. "Soat i'epi ̄gu ocewebe" i'e but wuywebe. Inaka soat ̄gu ojoixik cepere ba'oreap puxim. ¹³ Warara'acat pit aco'i je'e owebe:

— Wuyxaxet wuydadade buye—wuydadade wuyxaxet puye dak — i.

Icēmān ixe e'em. Guyjom pit Deus xepxem ma ̄gu'ūm—wuyxat, wuydada dak. Deus cuk wuymugē warara'acat tayxi eju wuyepo am ̄gu, warara'acat itop eju wuyepo am ̄gu dak; wuyekpidaodao am ̄gu dak; wuyenuy'ūnakēkē ām ̄gu dak. Deus cuk wuymugē ja'ō kay am acā. Jewebe am kapik am tak cuk wuymugē. Ya'ō kay'ūm pima, te'e ma kuka ajeku. ¹⁴ Deus pit wuykukukat o'ğutait ce'ūap tomukadi. Imēnpuxim wuyju dak wuymutait wuye'ūap tomukadi. Ja'ōbacaan ma wuymutait.

¹⁵ Jesus kay wuyetabun puje wuyjebit Cristo jebit'inat e'em. Imēnpuye ikērē jījā wuyewedaodao am yapoat eju. Ikērē jījā Deus xe wuyjebit Cristo jebit'inat puye. Imēnpuye yapoat eju epeyepo ̄gu juy—pūğ em tak ka'ūma. ¹⁶ Yapoat eju jewedaodao bima pūğat puxim wuyju e'em ceweju. Eyetaybit iboam. Imēn e'em Deus ekawēntup: Xepxepayū pūğat puxim e'em, i. ¹⁷ Wuykukukat eju müğ'i jekukum pima bit, pūğat puxim wuyju dak e'em ceweju ibiōğbuk a'ōbi.

¹⁸ Tapupuyū, warara'acat tayxi eju juy epeyepo ̄gu. Tū'ū'ūyū, warara'acat itop eju juy epeyepo ̄gu. Wara'at mujurūğrūğ pima ikērēat kuka wuyjebit ağukērērēn ̄gu. Yapoat eju jepopom pima bit, kuka wuyjebit ağukērērēn. ¹⁹ Eyağuyba'ūm ̄gu juy iboap

kay. Wuyjebit Deus biõgbuk tüytüyap—Ibiõgbuk xipacat tüytüyap. Ixe biõgbuk omuy wuyjebit pe—Deus wuywebe o'guõmiat. Wuyju ñu jewekukat. Deus acã wuykukat. ²⁰ Deus ma juk ikêrëat o'ju'uk eywebewi. Cristo e'ñap eywebe ikêrëat muğëgëaptei o'teida. Imënpuye idipat acã juy ağugé ijodi. Idipat muğëgëm pima bit, “Ka'umgu Deus co'i idipat” i je'e itabut'umayú eye-kukuap co buje.

7

¹ Kuy juk eyemudupmubararaktup otupu cartadup. Ibodup pe juk epe'e owebe “Xipat tu ocewebe jewebumún ãm? Xipat ñu xe'e?” i. Iboam ñon jeymukûyo ñasú. Ağokatkat ewebumún'um pima, xipat ma jeku. ² Imënpit adeayú ikêrëat mujurûgrûç cewebumún'um pima. Cewebumún'um pima warara'acat tayxi eju jepopom ağokatkat. Ayacat tak jepopom warara'acat itop eju. Imënpuye juy epeyewebumún. Xipat soat pe ağokatkat pe cewetayxida am. Xipat soat pe ayacat pe dak ceweitopta am. ³ Tapupuyú, etayxi eju juy ecepo, cepo pin pima. Aoyú, ektop eju juy ecepo, cepo pin pima. Eybu'um ñu juy epesop jepo am eytayxi eju eytop eju dak. ⁴ Aoyú, eyebikuy bima acã ñu juy epeyepo eyitop eju, ixe ibikuy bima dak. Tapupyú, eyebikuy bima acã ñu juy epeyepo eytayxi eju—ixe ibikuy bima dak. ⁵ Püç em ñu aco'i epe'e eyewewebe:

— Gasú bit acejewedaodao ñu dak — i. — Deus eju acã acejekawën ñasú bit — i aco'i epe'e eyewewebe.

Ade kabia ñu bit epe'e:

— Gasū bit ocepo ġu eweju — i eytayxi be, eyitop pe dak.

Deus eju eyekawēnap kabia kap puje juy waram ġuto epeyepo eyitop eju, eytayxi eju dak. Ade kabia “Acepō ġu ġasū bit” i eyju e'em pima, Satanás “Warara'acat eju juy epeyepo” i je'e eywebe. Ade kabia jepopom'ūm pima, kuka Satanás a'ōkayan epeku.

6 — Imēn cuy epeku — i'ūmġu õn pit e'em eywebe.
— Oxe bit xipat kuka o'e imēn eyeku am — i acā õn e'em.

7 Otayxixe ġu õn pit. Soat eytayxixe'ūm pima, xipat kuka o'e. Deus pūgpūğayū buywatwan ixeyū be ikērēat kukap puxim itayxixe ġu ma'ġu ip. Warara'acat pe bit iba'ore cūğ ma jeku am itayxixe'ūm pima. Ikērēat mujurūğrūğ ip itayxixe'ūm pima. Imēnpuye Deus ibikuy ixeyū ewebumūn ām ikērēat kukap puxim.

8 — Epeyewebumūn ġu juy — i õn e'em tak o'jewebumūn ġu buk ip iayū be. — Obuxim cuy epesop — i õn e'em cebe ip. — Waram ġu juy epeyewebumūn — i õn e'em itop'ūm e'ū'ibiyū be, itayxi e'ū'ibiyū be dak.

9 Soat em ġebum ayacat kay bima juy epeyewebumūn. Aoyū kay eyetabikukuap xipat ġu. Jewebumūn ām acā kuka o'e xipat eywebe.

10-11 Cewebumūn'ibiyū oğukūyo ġasū bit. Wa'ōbi ġu õn jeymukūyo—wuyukukukat a'ōbi acā. Tapupuyū, eytayxi juy epeyepere ġu. Aoyū, eyitop cuy epeyepere ġu. Eyitop epere buje bit cuy waram epeyewetopta ġu. Eyepit put koap epesop ikuğ iat kay eyitop kay.

12 Warara'acayū oğukūyjo ğasū bit. Itabut'ūmat eju cewebumūn'ibiyū oğukūyjo ğasū—itabucayū oğukūyjo. Deus a'ōbi ġu ñon jeymukūyjo. Okpitwatpi ma ñon e'em eywebe. Okitpitpiyū, pūğpūğ ey'in cuk epeyewebumūn itabut'ūmat eju. Eytayxi itabut ġu Jesus kay. Eyxē tūy pin cīcā bima bit cuy epeyepere ġu. **13** Wuyīxīyū, pūğpūğ ey'in cuk epeyewebumūn itabut'ūmat eju. Eyitop itabut ġu Jesus kay. Eyxē tūy pin pima bit cuy epeyepere ġu. **14** Ixeyū epere'ūm pima, Deus xipacat je'ğüm eyitop pe, itabut ġu ma'ġu ip, itabucat xe nuynuy'uk puye—jetayxi xe nuynuy'uk puye. Imēnpuxim Deus xipacat je'ğüm eytayxi be, itabut ġu ma'ġu ip, itabucat xe nuynuy'uk puye—jektop xe nuynuy'uk puye. Imēn'ūm pima, itabut'ūmayū ebekitkiyū jo'i ma kuka o'e eyebekitkiyū. Deus pit xipacat ūmūm eywebe, eyebekitkiyū be dak itabucat xe nuynuy'uk puye. **15** Deus cuk wuynaē kaba'ūma wuydop am wuyitop eju, wuytayxi eju dak. Imēnpuye itabut'ūmat jetayxi epere pin pima, itabucat epere pin pima, xipat kuka o'e jetayxi epere am.

— Operem ġu juy ece — i'ūmġu juy je'e itabucat itabut'ūmat pe.

Äğ je'ju ip. **16** Imēnpuye eyitop xe juy epesop, wuyīxī! Ixeyū xe eynuy buje, kuka itabut o'e ip Jesus kay. Imēnpuye, eytayxi xe juy epesop, okitpitpiyū. Ixeyū xe eynuy buje, kuka itabut o'e ip Jesus kay.

17 Deus ja'ōbacaap ūmūm wuywebe soat tağ wuyekapik am cebeam. Imēnpuye ibikuyap tağ cuy epekuku. Deus pe eynaē buje eyekapikap kuğ cuk adi epesop. Ibeat kuğ cuy epeyekapik

gasū dak. Imēn soat ka watwat mukūyjojom
õn—itabucayū mukūyjojom. ¹⁸ Deus e'em
taypu'ağobixeedakat'ibit pe:

— Webekin cuy ece — i.

“Ebakin oce gasū” i'e'em pima, waram pit
suxeemōğ ğu juy. Imēnpuxim Deus e'em
taypu'ağobixeedak'ūmat pe:

— Webekin cuy ece — i.

“Ebakin oce gasū” i'e'em pima, jedaypu'ağobidakacat ğu juy.

¹⁹ — Ecewedaypu'ağobixeedakat tu? —
i'ümğu Deus e'em wuywebe. — Ecewe-
daypu'ağobixeedakat ğu du? — i'ümğu dak. —
Wekawēn tağ tu eyju jekukum? — i acā Deus e'em
wuywebe.

²⁰ Deus pe eynaē buje eyekapikap kuğ epesop.
Ibeat kuğ cuy epeyekapik gasū dak. ²¹ Pūğpūğ
ey'in tei'uma kapikpik'ukayūm cuk adi epesop
Deus pe eynaē buje. Eyağuybabi'üm ğu bit
cuy iboap kay. Kapikpiğ cuy epesop eyekariwa
beam. Eyekariwa xewi eyjēm put pima bit,
epejēm cuy teihem kapik am warara'acat peam.

²² Inaka tei'uma kapikpik'ukayū jekpiwatpin ğu
jekukum—jekariwa ukpiwatpi acā. Wuykukukat
pe ixeyū naē buje bit, wuykukukat ukpiwatpi jeku
ip. Teihem kapikpik'ukat pit jekpiwatpi jekukum.
Wuykukukat pe ixeyū naē buje bit, jekpiwatpin
ğu jeku ip—wuykukukat ukpiwatpi acā. ²³ Deus
cuk teihem wuydaxijo. Imēnpuye ijodiat ukpiwat-
pin ğu juy epesop. Cristo ukpiwatpi acā epeku.
²⁴ Okitpitpiyū, Deus pe eynaē buje, eyekapikap
kuğ epesop. Ibeat kuğ cuy epeyekapik gasū dak.
Deus tak eybuywatwan jeenuy.

25 Kuyatup pe owebeaptup pe “Apēn xe'e kuka cwebumün'ũmayū oceğukuyjo?” i juk epe'e owebe. Wuykukukat pit cuk omuküyjo ġu iboam. Jeymuküyjo ñon wuykukukat a'obi ġu—wağuybin ma. Imēnpit wuykukukat Jesus itabotaidabotbot cīcā osunuy okay. Imēnpuye ya'ō dağ ñon jekukum. Imēnpuye eyetabun cuy epesop wekawēn kay.

26 Wuykay itakomaayū ipiat'ajojoan cīcā wuywebe—itabut'ũmayū. Imēnpuye:

— Xipat kuka wuywebe wuyewebumün'ũm ām — i ñon e'em.

27 Eytayxixe bima bit cuy epeyepere ġu. Eytayxixe'ũm pima bit cuy epeyewetayxida ġu.

28 Eyewebumün puje bit, ikērēat epeğugē ġu. Imēnpit eyewebumün puje, ġebum cīcā epesop eyxat puap kay, eytayxi esay buap kay dak. Ñon pit obu'u eywebe eyeğebu am ijodiap kay.

29-31 Okitpitpiyū, ġaxīn ma aco'i Cristo jajēm waram. Ijop eipi dao ma jeekop. Apēn ġasū dopdom iap i'ũm. Imēnpuye itayxixeat cuy itayxixe'ũmat co'i jeku. Waat tak cuy icokcokat puxim jeku. Jewaywaywayat tak cuy iğuyçüğat puxim jeku. Tarekrek pupu'ukat tak cuy o'jat ġu buk'iat puxim jeku. Tarekrek kukuk'ukat tak cuy ikukuk'ũmat puxim jeku.

32 Ñon pit obu'u eywebe soat em ġebum am ijodiap kay—eybubut puap kay. Itayxixe'ũmat soat em ġebum Deus kay. Soat em Deus mucokcok pin.

— Apēn xe'e oce Deus mucokcok am? — i'e'em soat em jewebe ma.

33 Itayxixeat pit soat em ġebum ijodiap puap kay tarekrek puap kay, jetayxi mucokcok pin puye. Soat em ixe e'em jewebe ma:

— Apēn xe'e oce otayxi mucokcok am? — i.

³⁴ Xepxep a'õ kay pin ma—Deus a'õ kay—jetayxi a'õ kay dak. Itoptep'ümat pe soat em cekapik put wuyukukat peam. Ixe soat em jekukukat mucokcok pin. Soat em jekukukat kay ġebum. Itoptepat pit soat em ġebum jebubut puap kay. Jektop mucokcok pin soat em.

³⁵ Imēğap pit imuŵenuwēn õn eywebe eybuywat pin puye. Eyewebumūnap muba'oren pin ġu bit õn.

— Epeyewebumūn ġu juy iba'ore jījā ma'ġu eywebe — i'ümġu õn e'em eywebe. — Cūğ ma epeku Deus xe — i acā õn e'em eywebe. — Ixe ekawēn tağ cuy epeku — i dak õn e'em eywebe. — Soat em ġebum cuy epesop wara'at kay ġu—wuyukukat kay acā — i dak õn e'em eywebe.

³⁶ Gasū iwadipyū oğukūyjo. “Gasū bit puk wewebumūn pin ġu oce” i kuy juk o'e'e'iayū oğukūyjo.

— Wewebumūn'üm pima bit cedağ ġu kuka owadip kuğ oce — i'e'em ağokatkat jewebe bima, juy jewebumūn ip.

Ceweju jewedaodao pin cīcā bima dak, cuy jewebumūn ip. “Ocewebumūn cuy ġasū bit” i'e buje dak cuy jewebumūn ip. Cewebeumūn puje ikērēat o'ġugē ġu ip. ³⁷ Imēnpit ağokatkat jekpiwatpin ma “Gasū bit wewebumūn pin ġu oce” i'e buje, xipat kuka o'e cewebeumūn'üm ām. Ibu'u jewebumūn ām pima dak, xipat kuka o'e cewebeumūn'üm ām. Jewedaodao pin cīcā'üm pima dak, xipat kuka o'e cewebeumūn'üm ām. ³⁸ Imēneju xipacan e'em ip jewadip eju cewebeumūn puje. Jewebumūn'üm pima bit, ibodi ma xipacan e'em ip.

39 Itop e'ū'ibiyū oğukūyjo ġasū. Itop itait pima, ayacat jektop xe ma jeenuy. Cūg ġu jektop epere am. Itop e'ū buje bit, cūg ma warara'acat eju jewebumūn ām—jemukaypinput eju. Imēnpit cūg ġu itabut'ūmat eju jewebumūn ām—itabucat eju acā. **40** Imēnpit itop e'ū'ibit ibodi ma icokcok kuka o'e waram jewebumūn'ūm pima. Waram pit cewebumūnap ġu oxe ma ibodi ma kuka o'e icokcok. Deus biōgbuk omuy owebe. Imēnpuye eya'ōpicūgcūg cuy epesop wa'ō kay.

8

1 Kuyatup pe juk epe'e owebe: “Xipat tu ocewebe deusbaro wap iēnmōg'ibitēn o am? Ocesuēn'o ġu xe'e?” i. Iboam òn jeymukūyjo ġasū.

— Icēmān ocetaybit Deusan — i wuyju e'em. “Soat podi ma ocetaybit” i'e'em pima bit, xipat ġu kuka o'e. Warara'acat kuğ xipan pima bit, xipat kuka o'e soat peam. **2** Soan ġu wuyetaybit—pūgpūğ ā. Imēnpuye wuyju te'e ma e'em:

— Ocetaybit cīcā — i.

3 Wuyxe Deus ikukpin cīcā bima bit, Deus itaybit wuyjum. Deus burem tak cuy ajop.

4 Deusbaroyū wap iēnmōg'ibitēn jeymukūyjo òn ġasū. Deusbaro ka'ūmaap ma ibiōgbuk. Ade ġu Deus—pūğ ma. Wuyetaybit iboam. **5** Ade ipi watwat xe bit ade ma desuyū. Tūybe ade deusyū iān e'em ip. Tūybe ade wuykukuk'ukayū iān e'em ip. Tūybe ipi dağ, kabi be dak omuy ip iān e'em ip.

6 Wuyxe bit pūğ ma Deusat. Ixe Deus wuyebay. Soat ixe emumuğē. Ixe beam ma soat wuyju dopdom. Pūğ ma wuykukukat—Jesus Cristo acā.

Ixe a'õbi Deus soat o'guğẽ kuyje—Jesus Cristo a'õbi.
Ixe a'õbi ma wuyju dak dopdom.

⁷ Soat ǵu bit itabucayū iboam itaybit. Ikabap cīcā ip deusbaroyū kuğ. Kuy ade kabia ma te'e ma itabut osodop ip ixeyū kay—deusbaroyū kay. Imēnpuye tūybe ijopēn deusbaroyū xatēn iān e'em ip. Gasū dak imēn e'em ip. Itaybit ǵu ip deusbaroyū ka'uma am ma ibiōğbuk ip iam. Tūybe iğō ēn o buje, ikērēat kuğ kuka oce Deus xe iān e'em ip.

⁸ Wuyju bit cūğ ma Deus xe iēn o'oap tomuju ǵu. Iwaru ǵu Deus xe. Ibit wedep ma—iēn o'oap, iēn o'o'ūmap tak.

⁹ Xipat eyxe iğō ēn o buje, iēn o'ūm pima dak. Eykitpit xe bit, itabutcūcat xe, cūğ ǵu iğō ēn o am. Eykitpit pe ikērēat epeğujurūğat ǵu juy—itabutbūcat pe. Ixe xe cūğ'ūm pima, iğō ēn o am, epesuēn'o ǵu juy. ¹⁰ Eyetaybit deusbaroyū kake ǵu iam. Imēnpuye:

— Cūğ ma wuywebe iğō ēn o am — i'e'em eyju. Imēnpuye deusbaroyū duk'a be eyju ðmōm, ixe xatēn o am. Itabutbūcat eyjojom iğō ēn o'om pima bit:

— Cūğ ma owebe dak iğō ēn o am — i aco'i je'e jewebe ma.

Imēnpit cūğ ǵu buk ixe xe bit iğō ēn o am, tūybe deusbaroyū kake iān e'em puye. ¹¹ Ixe dak aco'i iēn o eyjojom iēn o'om puye. Iēn o buje bit iğuycūğ cīcā je'e itabutbūcat.

— Oje'ū aco'i ikērēat oğujurūğ puye — i te'e ma je'e jewebe ma.

Cristo oe'ū ixe e'ūap puxim. Ixe ekitpit. Imēnpit iğuycūğ ma jeku, ēn ma ikērēat eğujurūğat cebe buye. ¹² Cūğ ǵu cexe i'o am pima:

— Ën tak esuën'o — i'ǖm̄gu juy epe'e cebe.
 Imën i'e buje, warëmtağ ma eykitpit kuğ tak eyju.
 Warëmtağ eykitpit kuğ pima, eyju dak ikérēat kuğ
 epesop Cristo xe. ¹³ Imëneju okitpit pe ikérēat
 oğujurūğat ğu. Okitpit xe iğō ën o'oap cǖğ ğu
 bima, ñon tak kuka osuën'o ğu—pǖğ em tak ka'ǖma.
 Osuën'o ğu okitpit pe ikérēat mujurūğap puxim.
 Imënpuxim eyju dak cuy eykitpitpiyū be ikérēat
 epeğujurūğat ğu.

9

¹ Cǖğ ma owebe wekupinap tağ weku am. Cristo
 emumuju ñon. Wuyukukat Jesus cuk ojojojo.
 Kuy bima juk eyetabut wuyukukat Jesus Cristo
 kay ñon ma juk ixe ekawēn oğuwēn eywebe buye.
² Wärara'acayū xe ma Cristo emumuju ğu ñon. Eyxé
 bit cemumuju ñon.

— Corinto ka watwat Cristo eju mǖğ'i jekukum
 o'e ğasū bit, Paulo cekawēn o'ğuwēn cebe ip puye.
 Imënpuye ocetaybit Paulo Cristo emumuju iam —
 i'e'em adeayū.

³ Wara'acat omuymuy bima, jewedayoyom ñon.
 — Õn tak Cristo emumuju ma — i ñon e'em cebe ip.
⁴ Cǖğ ma owebe oxat pu am, oxati bu am tak
 kawēn idipat muwēnuwēnapteim. ⁵ Warara'acayū
 Cristo emumuju yū jetayxi eju jekukum—itabucat
 eju. Imën cǖğ ma Deus xe. Wuyukukat kitpitpiyū
 dak jetayxi eju jekukum ip, Pedro dak. Cǖğ ma
 kuka o'e owebe dak. ⁶ Warara'acayū Cristo emu-
 mujuyū wara'at pe ğu kapikpiğ ip—kawēn idipat
 muwēnuwēn acā. Cǖğ tu eyxe owebe wara'at pe
 kapik am, Barnabé be dak?

— Cǖğ ğu — i ñon pit e'em.

⁷ Sorarayū teihem jenopagōgōm. Jenopagōgōaptei bubum ip. Wara'at pe ġu ip kapikpiġ jemukayp-input pu am. Kadaidip iwat tak teihem jekat pe kapikpiġ. Jekat peat'a o'om ip jekapikapteim. Wara'at pe ġu ip kapikpiġ jemukaypinput pu am. Ovelha kukuk'ukat tak teihem ovelha kuġ. Jeōħō kūmti kōnkōn ip ikukapteim.

⁸ Ixeyū buxim wuyju dak cūġ ma wuyekapikaptei bu am—Deus ekawēn muwēnuwēnapteim. Moisés tak imēn cuk adi wuymutaybitbin osunuy. ⁹ Moisés ekawēntup imēn e'em:

Taixee'uk am kadaida mucakucan pima, juy biopakpi esubimukirik ġu, i. Āġ cuy jekōn kapikpiġ puye, i.

Iboaptup mubarararag pima biopak kay acā du ġebum osunuy Deus? ¹⁰ Ka'ūma! Wuykay dak ġebum ma osunuy. Őn tak oxat'am cuy oyabu iap kay ġebum taidada'ukat, ku beat'a bubu'ukat tak. ¹¹ Kawēn idipat muwēnuwē eywebe juk adi ocekuku apēn ayacat ku beat taidadam iap puxim. Cūġ ma ġasū ocewebe dak ocekapikaptei bu am eyxewi. ¹² Cedag ma warara'acat pe dinheiro ojuyjuy am eyxewi, kawēn idipat o'ġuwēn ip eywebe buye. Ixeyū bodi ma oceju bit cuy iojuy eyxewi.

Oceju bit cuk ocejoojuy ġu eyxewi. Teihem kawēn idipat muwēnuwē pima:

— Kawēn idipat a'ījo pin ġu Őn pit, Paulo dinheiro kay jījā imuwenduwanapteim puye — i kuka o'e itabut'ūmayū.

Imēnpuye tei'ūma juk adi kawēn idipat

oceğuwēnuwēn. Wara'at pe ocesop kapikpik'uk ocemukaypinput pu am. ¹³ Deus eju kawēnwēnap'a be kapikpik'ukayū jexat pupum tuk'a be ñomõm'ukayū xewi. Deus etabixe wūnca mupikpik'ukayū ipik'umat pupum ip jexan. Kuy eyetaybit iboam. ¹⁴ Imēnpuxim:

— Kawēn idipat muwēnuwēn'ukayū dak cuy imuwēnuwēnaptei je'jat ip jemukaypinput pu am — i juk o'e wuykukukat.

¹⁵ Õn pit obu'u dinheiro bu am wa'ijojo'ukayū xewi kawēn idipat muwēnuwēnapteim. Ijudup mubarararağ õn imuwēnuwēnaptei juy epeğüm owebe iaptum ğu bit. We'ū ãm obu'uap podi ma obu'u imuwēnuwēnaptei bum. Ka'uma ma juy je'e:

— Paulo kawēn idipat muwēnuwēnaptei kay jjā — i.

¹⁶ — Ën pit cuy kawēn idipat eğuwēnuwēn — i juk o'e Deus owebe.

Imēnpuye “Wa'obuyxi jjāat õn kawēn idipat muwēnuwēn puye” i'e ba'ore owebe. Õn kawēn idipat muwēn'üm pima bit kuka Deus ipiat o'supi'ajoat owebe. ¹⁷ Okpiwatpin ma kawēn idipat muwēnuwēn pima, cūğ ma kuka o'e owebe wekapikaptei bu am. Okpiwatpi ğu bit õn imuwēnuwēn.

— Ën pit cuy kawēn idipat eğuwēnuwēn — i juk o'e Deus owebe.

Deus ma juk o'ğüm wekapikam iboap. ¹⁸ Apẽğäm kuka wekapikaptei ojat? Dinheiro kay ğu õn wekapikapteim.

— Dinheiro'in cuy epeğüm owebe imuwēnuwēnapteim — i'umğu dak õn pit e'em wa'ijojomayū be.

Ocokcok cīcā tei'ūma kawēn idipat muwēn ām.
Ocokcokap tak wekapikaptei jo'i ma.

19 Imēneju ijodiat gu bit omujujum kapik am. Wukpiwatpin ma õn kapikpig. Imēnpit wukpiwat pin ma dak õn soat peam kapikpig kawēn idipat muwēnuwēn adeayū mutabut am Jesus Cristo kay. **20** Imēnpuye Moisés ekawēn tag acā gu õn jekukum Jesus Cristo ekawēn tag tak õn jekukum. Judeuyū parakpe kawēn idipat muwēnuwēn pima bit, ixeyū buxim õn tak Moisés ekawēn tag jekukum ixeyū mubu'unap puxim Jesus ekawēn kay. Judeuyū parakpe õn imuwēnuwēn pima, ixeyū ekukuap puxim õn tak jekukum ixeyū mutabut am Jesus Cristo kay. **21** Imēnpuxim õn Judeu'ūmayū parakpe bima, ixeyū buxim õn tak Moisés ekawēn tag gu jekukum ixeyū mutabut am Jesus Cristo kay. Cristo ekawēn tag õn jekukum. Imēnpuye Deus ekawēn kay dak kūyjobit õn. **22** Itabutbūcayū parakpe bima, ixeyū ekukuap puxim õn tak jekukum ixeyū buywat am biğ ma itabut am Jesus kay. Soat em oxeacat ekukuap puxim õn tak jekukum ixeyū mutabut am Jesus Cristo kay. Soan õn e'em warara'acat mutabut am cekay.

23 Imēn ma õn jekukum kawēn idipat muwēn ām soat pe ijodiat pe. Õn kawēn idipat muwēnuwēn pima, Deus xipacan e'em wa'ijojomayū beam, owebeam tak. **24** Adeayū jedaudauap tag daudauum cīcā. Pūg ma bit jabeatup pupum—koam yajēm'ibit acā—jeburewūn podi ma iwūncaat acā. Wuyedauap puxim wuyju dak jekukum Jesus Cristo ekawēn tag jekukum pima. Cekawēn tag cuy epeku ixe be “Cūg ma juk adi epekuku” i'e

am eywebe. Ixe be eywebe imēn i'e buje, jabeatup o'tupu'iat cokcokap podi ma eycokcok epesop.

²⁵ Jedaudau'ukat soat kabia ma jewemuwūncacan iwūnca jedau am i'e am. Soat em jewemuwūncacan ip jabeatup pu pin cīcā buye. Iğodup ade kabia ġu tuptip e'em—pūğ kabia ma. Dao ma dupkarawraw. Jesus Cristo ekawēn tağ jekukum pima bit, pūğ kabia ġu acesop Deus xe—soat kabia ma.

²⁶ Cūğ ma jedaudaum jedaudauapu'abi kay ma jedaudau'ukat. Cūğ ma jedaudaum warēmtağ ma jedaup puxim. Ixe buxim ñon tak cūğ ma weku pin. Jesus Cristo ekawēn tağ weku pin warēmtağ ma wekuap puxim. Warara'acat mureure'ukat puxim tak ñon. Warara'acat tuy'at ojuy bima te'e ġu ip jewemureurem ip—pipim ma. Imēnpuxim owebe dak te'e ġu Jesus Cristo ekawēn tağ wekuap.

²⁷ — Jesus Cristo ekawēn tağ cuy epeku — i juk adi ocece warara'acat pe.

Imēnpuye owebe ikērēat mugē buje, kuka osūsūn oce soat xe, wekawēn o'jojojo'iayū xe. Imēnpuye ñon ikērēat mugē pin pima, wağuydaḡ ġu oce. Wağuyumbu'u'un cīcā ñon ikērēat mugēap puxim, Jesus owebe “Ekērē oxe” i'ead puxim.

10

¹ Imēnpuye ġebum cuy epesop wuydobyū'üm'üm kay, okitpitpiyū—Moisés ebekitkiyū'üm'üm kay. Uk'a'ümat tağ jekukum pima kabikerereat soat pe ixeyū be e mubapukpuğ oeku. Soat ixeyū iodi o'timudek tibogati. Tipakpukati i iğodi butet osunuy.

² Kabikerereat cocom pima, timudekdeğ pima dak, soat ip kūyjobit osodop Moisés a'õ kay.

— Kūyjobin acesop a'õ kay — io'e ip Moisés pe.
Imēnpuxim:

— Kūyjobin acesop a'õ kay — i wuyju e'em Jesus
pe wuymubatisasan pima.

³ Soat ip kabi bewiat o'om osodopdop jexan
uk'a'ũmat pe. Maná o'om osodopdop ip. ⁴ Soat
ip kabi bewiat kōnkōn osodopdop. Tikōnkōn os-
odopdop ip Cristo idibi o'timujẽm puye. Cristo
a'õbi wita'a bewi Moisés o'timujẽm ixeyū eim.
Imēnpuye:

— Wita'a jekukum wuyweju — io'e ip Cristo
muwēnuwēn, Cristo ixeyū eju oeku buye.

⁵ Deus mucokcoḡ ū ip osodop ade ixeyū'in.
Imēnpuye Deus itakoma o'e cekay ip. Deus a'õbi ip
oe'ũ'ũ uk'a'ũmat tağ. O'jokotkot ip uk'a'ũmat pe.

⁶ Deus pit imēn ixeyū o'jukukuk wuymukūjo
am wuywebe ikērēat mujurūgap puxim. Ixeyū
ma itabikuku osodop ikērēat kay. Wuyju bit
cuy wuyetabikukum ū ajop. ⁷ Oibu'un ip Deus
kay. Deusbaroyū kay o'e ip—jemumuğē kay.
O'jekōnkōn ip deusbaroyū wap peta muğēğem “Oc-
etabut eykay” i'e am cebe ip. Imēn e'em Deus
ekawēntup:

O'jekōnkōn ip deusbaroyū wap, o'tikōnkōn tak
ip, i. O'jeda'i'i'in tak ip cewap, i.

Wuyju bit cuy wuyetabun ū ajop jewexe
deus'iyū kay. ⁸ Ixeyū ma o'jepopo warara'acat
tayxi eju, warara'acat itop eju dak. Imēnpuye pūğ
kabia be ade oap ip ixeyū'in, 23,000 ma oap ip pūğ
kabia be. Wuyju bit cuy acepo ū warara'acat
tayxi eju, warara'acat itop eju dak—pūğ em tak
ka'ũma. ⁹ Ixeyū ma jemamama'uk cīcā oekuku

Deus pe. Deus o'jobuyxijo ip itabotaidabotbot paxi wuykay iam.

— Deus ipiat supi'ajoat ġu aco'i wuywebe ikērēat mujurūğrūğ ma'ġu wuyju — io'e ip te'e ma.

Ikērēat o'ğujurūğrūğ ip. Imēnpuye Deus puybu o'subumudot ixeyū kay tūypiatpu. Ade o'joa ixeyū'in. Ade oap ip puybu tuy pibun. Wuyju bit cuy wuykukukat ajobuyxijo ġu. ¹⁰ O'jemāmā ip Deus pe. Imēnpuye Deus jekawēn tojotjot'ukat o'ğudot adeayū aoka am ixeyū'īn. Deus xewiat ixeyū o'yaoka. Oe'ū'ū ip. Wuyju bit cuy acemāmā ġu Deus pe.

¹¹ Soat iboam pit o'jebapuk wuydobuyū'ūm'ūm pe wuymukūyo am. Apēn Deus ipiat o'supi'ajoato cebe ip kūyjobit'ūm pima iap ibararak opop Deus ekawēntup pe. Iboaptup co buje, ixeyū'ūm'ūm ekukuap puxim ġu juy ajeku. Gaxīn ma soat i'ūm. Imēnpuye ixeyū'ūm'ūm ekukuap puxim ġu juy ajeku.

¹² Imēnpuye:

— Oceju bit ikērēat oceğujurūğ ġu ocebaca buye — i'ūm'ūm ġu juy ace. — Ocebuywan cuy eğuocewebe ikērēat mujurūğap puxim — i acā juy ace Deus pe.

¹³ Warara'acat ikērēat mugēat ojuy du eywebe? Soat ijodiat pe ikērēat mugēat ojuy ip. Deus pit soat em ja'ō dağ e'em. Wuybaca'ūm pima, Deus wuybuywanwan. Wuybuywatwan jeenuy wuywebe ikērēat mujurūğap puxim.

¹⁴ Imēneju, okitpitpiyū, deusbaroyū buxixim cuy epewatwat. ¹⁵ Eyağıysat kuy oxe. Wekawēn puyxijom cuy epe'e cedağ paxi Paulo e'em iam. ¹⁶ Gebum cuy epesop Jesus Cristo e'ūap kay wuyeğebuapti kōn puje. Cristo e'ūap kay

wuyegebuahti kõn puje: – Bay, ën xipat cïcã – i juy ace.

Wuyju ñebum Cristo'ñm toy kay, apën Cristo wuy-muisusunap kay dak. Pão'a o buje, Cristo'ñm jebit kay wuyju ñebum, apën Cristo wuy-muisusun oe'ñ wuywebeam puye iap kay dak. ¹⁷ Püg'a bewi ma wuyju ya'o'om Cristo e'ñap kay ñebum am, ade ma'gu wuyju. Püg'at jebit puxim wuyju, püg'at kay wuyju ñebum puye.

¹⁸ Gebum cuy epesop Judeuyü kay. Ixeyü epaÿü Deus wap o'ñupik ip iat epoyat o'om. Ibiat o'om pima ñebum ip wuyju Deus ebekitkiyü iap kay.

¹⁹ Deusbaroyü bit kake ñu. Eyetaybit iboam. Õn tak wetaybit iboam. Ka'ñmaap ma deusbaroyü bit.

– Ixeyü wap oceju puybit ën mõgmõg ixeyü xatëñ – i'e'em te'e ma deusbaroyü kayayü bit.

²⁰ Deusbaroyü wap iëñ mõg puje Deus pe ñu ma ip iñmñm—ibiõgbuk kërëat pe acã, ibiõgbuk kërëayü kukat ebekitkiyü ip puye. Obu'u jjä eywebe ibiõgbuk kërëayü babim eyeku am.

²¹ Jesus e'ñap kay wuyegebuahti kõn puje, wuyju Deus ebekitkiyü iap kay wuyju ñebum. Imënpuye iba'ore wuywebe deusbaroyü wap timõg'ibiti kõn ãm ibiõgbuk kërëayü kukat a'õbi. Wuykukukat Jesus e'ñap kay wuyegebuaap'a o buje, wuyju Deus ebekitkiyü iap kay wuyju ñebum. Imënpuye iba'ore wuywebe deusbaroyü wap iëñmõg'ibitëñ o am ibiõgbuk kërëayü kukat a'õbi. ²² Wuybu'u wuykukukat mutaek am. Cëm ñu du? Wuykukukat podi ma wuya'õbaca i'e'em pima, kuka ibiõgbuk kërëayü kukat kadiayñm ace'e. Ibiõgbuk kërëayü kukat kadiayü bima bit,

kuka itaek o'e wuykukukat. Itaek pima, xipat ̄gu kuka o'e wuywebeam.

²³ — Cristo ebekitkit oceju. Imēnpuye soan oce'e but — i napa ma e'em pūgpūgayū.

— Soat ̄gu bit xipat wuywebeam — i ñon pit e'em.

— Soan oce'e but — i napa ma e'em ip.

— Te'e ma kuka pūgpūg pit ajukuk — i ñon pit e'em.

²⁴ Cūg ̄gu wuywebe xipan jewewekuk am warara'acat kay ak'arit'i'üm pima. Warara'acat tak cuy xipan ajukuk. ²⁵⁻²⁶ Imēn e'em Deus ekawēntup: Deus ipi kukukat ipi dagacat kukukat tak, i.

Imēneju ka'üma ma i'opiat eywebe. Soatēn cuy epejat eyxatēn teidada'ukat xewi.

— Ite ñen tu deusbaroyū wap i'enmōg'ibit'en? — i'üm̄gu juy epe'e iñen pum pima.

²⁷ Jeweju jekōn ãm Jesus kay itabut'ümat pe eynomuwā buje, epeju juy eyju pin pima. Ajo o'gūm ip iat ñen cuy epesuēn'o.

— Ite ñen tu deusbaroyū wap i'enmōg'ibit'en? — i'üm̄gu juy epe'e eynomuwāat pe.

²⁸⁻²⁹ Itabutbūcat pe “ite ñen deusbaroyū wap i'enmōg'ibit'en” i'e buje bit cuy epesuēn'o ̄gu ixe muğuyçūḡp puxim. Xipat eywebe ma ite ñen o am. Itabutbūcat xe bit xipat ̄gu ite ñen o am. Ite ñen o'üm pima bit, xipat je'e ixe xe, exe dak. Ka'üma ma i'guyçūḡ je'e. Soat eycokcok werep ma epe'e.

Warara'acat pit aco'i je'e:

— Apēnpuye dak ite ñen osuēn'o ̄gu warara'acat xe cūḡ'üm puye? Cūḡ ma oxe bit iboap — i. ³⁰ — Iñen om pima ñon e'em Deus pe “Bay, ñen xipat,” i — i aco'i je'e owebe. — Apēnpuye dak warara'acat kuka o'e

owebe, “Cūg ġu ewebe ite ēn o am,” i? — i aco'i je'e owebe.

³¹ Cūg ma juy epēku soat em warara'acat pe “Deus idip cīcā, ya'ōbaca jījā” i'e am. Cūg ma juy epēku jekōnkōn pima, tikōnkōn pima dak, soan e'em pima dak. ³² Cūg ma juy epēku Judeuyū etabutpe, Judeu'ūmayū etabutpe dak, Deus kay itabucayū etabutpe dak. Cūg ma juy epēku warara'acat mubu'unap puxim Jesus Cristo kay. ³³ Wekukuap puxim cuy epēku. Warara'acat mu-cokcok pinap kuğ ñon jekukum soat em. Ajo xipat kuka o'e owebeam iap kay ġu ñon ġebum—ajo xipat kuka o'e warara'acat peam iap kay acā. Imēn ñon jekukum Deus pe warara'acat taxijoap ojuy.

11

¹ Cristo ekukuap puxim ñon tak jekukum. Imēnpuye wekukuap puxim cuy epēku.

² Soat kabia eyju ġebum okay. Apēn cuk adi ñon eymutaybitbinap tağ tak eyju jekukum—soat tağ.

— Xipat cīcā eyju oxe — i ñon e'em eywebe.

³ Imēnpit waram jeymukūyjo ñon. Ağokatkat jetayxi kukat. Cristo soat ağokatkayū kukat. Deus Cristo kukat. ⁴ Imēneju ağokatkat cuy jewajuy ġu pagōm jebureyū parakpe Deus eju kawēnwēn pima, Deus ekawēn muwēnuwēn warara'acat pe bima dak. Jewajuy buje bit ibuyxim ġu kuka Cristo kuğ o'e. ⁵ Ayacat pit cuy jewajuy jeenuy jebureyū parakpe Deus eju kawēnwēn pima, Deus ekawēn muwēnuwēn warara'acat pe bima dak. Jewajuy'ūm pima bit, ibuyxim ġu kuka jektop kuğ o'e. Ayacat yajuy'ūmat pit yakoekoeat puxim yasüsün.

6 Imēnpuye ayacat jewajuy'ūm pima, epeyadap-takat cuy. Wuywebe ayacat isūsūn jakoean, jadap-takacan tak. Imēnpuye juy yajuyjuy jeedop ip pağōm jesūsūnap puxim. **7** Imēntak agókatkat pit cuy jewajuyjuy ġu, Deus jejo'ian o'ğugē buye jedipap kuğ o'ğugē buye. Deus agókatkat o'ğugē ja'ō dağ ceku am. Ayacat pit o'ğugē jektop a'ō dağ ceku am. **8** Deus agókatkat muğēm pima ayacat pewi ġu o'ju'uk. Ayacat muğēm pima bit, agókatkat pewi o'ju'uk. **9** Agókatkat o'ğugē ayacat puye ġu. Ayacat pit o'ğugē agókatkat puye. **10** Imēneju itabucayū awerom, pima aoyū juy jaekabek kuğ jeedop ip Deus ekawēn to-jotjot'ukayū wuyjojom puye. Jaekabek kuğ cuy jeedop ip jektop a'ō kay kūyjobicap mubapuk am soat pe. **11** Wuykukukat Jesus kay wuyetabut puje bit, wuyagepūğ ġu wuyju jekukum—ayacat, agókatkat tak. Jewemukūyjojom tak wuyju, jewebuywatwan tak. **12** Agókatkat a'ōxa bewi Deus ayacat o'ju'uk. Ayacat uk pewi ġasū bit agókatkat kapkam. Deus xewiat pit soat kake.

13 Cedağ tu eyxe ayacat pe jaekabek kuğ'ūma kawēn ām Deus eju warara'acat parakpe? Cedağ ġu! **14** Wuyukpiwatpin ma wuyetaybit xipat ġu agókatkat pe yadaperean am iam. A gókatkat yadaperen pima bit, jewemubuyxi'ūm'ūm. **15** Ayacat pit idip cīcā wuyxe soat xe yadaperen pima. Yadaperenat yaekabekat co'i.

16 — Cedağ ġu ayacat peam pit kawēn ām Deus eju yajuy'ūm pima — i ñon e'em. Imēn e'em soat itabucayū dak—soat kaka dağayū. Imēn tak cuy oce'e soat pe oca'ōxik pinat pe.

17 — Cūg ma eyju je'awerorom — i'ũm̄gu õn pit e'em eywebe.

Awerom pima eyju jewebuywatwan ġu biğ ma eyetabut am Jesus kay—jewemubu'u'un acā. Imēğap xipat ġu! Jeymuküyjo õn cūg ma eye'awero am.

18 — Awerom pima jewa'õxikxiğ ip Corinto ka watwat, Jesus kay itabucayū, pūğ kadi ġu ip puye — i'e'em owebe pūğpūğayū.

Icēm xe'e ixeyū e'em?

19 — Wuyju pūğpūğ kadiayū bima, ibapuk e'em soat xe abuyū wuy'in cūg ma jekukum iap, abuyū cūg ġu iap tak — i te'e ma eyju e'em.

Xipat ġu wuyju Deus xe pūğpūğ kadiayū bima.

20 Eyju je'awerorom wuykukukat e'üap kay jeğebu am ġu—jekōn ām acā. **21** Jekōn pima, soat eyju eyukpiwatpin ma jekōnkōn cīcā. Imēnpuye koap ajēm'ibit jekōnkōn cīcā jebureyū wiwim'ūma. Kanomūm yajēm'ibit pit jekōnkōn ġu. Ire mabuk ip e'em wara'acat ibegbeg pima, wara'acat ika'o bima dak. **22** Apēntak oce eywebe imēn eyju je'awerorom pima?

— Cūg ma eyju je'awerorom — i du oce eywebe? Ka'ūma! — Cūg ūma — i acā oce.

Eyre bima, eyduk'a be ma juy epeyekōn. Deus eju kawēnwēnap'a be bit warēmtağ ġu juy epeyekōn. Ibut'ūmat musūsūm ġu juy epesop iğ'o'a be. Cūg ġu oxe eyju je'awerorom.

23 — We'üap kay eyeğebu am cuy epeyekōn eyeweweju — i juk o'e wuykukukat Jesus owebe.

Apēn ixe o'e owebe iam cuk õn eymutaybitbin. Jekay itakomaayū be jeũm pimaap exima be pão'a o'yabu.

- 24** — Bay, ën xipat cīcā — io'e Deus pe.
Pão'a o'yadakat. Gebuje:
 — Korosa be obamupaya ip iap kay juy epegebu
 ibeat'a o buje — io'e jebekitkiyū be. — Oje'ū eywebeam — io'e cebe ip. — Pão'a juy epeya'o we'ūap kay
 eyegebu am — io'e.
- 25** Imēnpuxim kopo dak o'jat jekōn epere buje ip.
 — Deus kawēn iiusat āuwēn ipi juayū be
 oje'ū buye, odoymukerereren puye — io'e
 wuykukukat. — Odoymukerererenap kay juy
 epeyegebu uva'abidi kōn puje — io'e. — Tikōn
 puje, we'ūap kay juy epeyegebu — io'e.
 Imēn wuykukukat o'e owebe kuy bima. **26** Imēneju
 ibeat'a o'om wuyju. Ibeat'a o buje, wuykukukat
 oe'ū wuywebeam iap muwēnuwēn wuyju soat pe,
 ibeati kōn puje dak. Imēn cuy epeyekōnkōn waram
 wuykukukat ajēmap wiwim pima.
- 27** Imēneju Deus ipiat supi'ajoat wuywebe
 warēmtağ ma i'o buje. Warēmtağ ma
 wuykukukat e'ūap kay wuyegebuap'a o buje
 kuka ce'ūap ajomuymuy, warēmtağ ma ce'ūap kay
 wuyegebuapti kōn puje dak. **28** Imēnpuye:
 — Cedağ tu ñon jekukum Deus xe? — i juy ace
 wuywebe ma pão'a o awap, uva'abidi kōn awap
 tak.
 Cedağ ma jekukum pima acā kuka aya'o. Atikōn
 tak kuka. Warēmtağ jekukum pima bit, kuka
 aya'o āgu, atikōn āgu dak kuka. **29** Apēgām korosa
 be wuykukukat oe'ū iam eyetaybit'ūm pima juy
 epeya'o āgu wuyegebuap'a. Epetikōn āgu dak cuy
 wuyegebuapti. Eyetaybit'ūma ya'o buje, eyukpi-
 wat epe'e Deus xe. Imēnpuye ipiat supi'ajoat ey-
 webe. **30** Ade ey'in warēmtağ ma o'ya'o'o. Imēnpuye

ip iwātaxipipe o'e. Ibaca ḡu ip o'e. Pūgpūg oe'ū'ū kuy. ³¹ Ya'om pima:

— Ikērēat kuḡ tu ñn exe? — i juy ace Deus pe.
Ikērēat kuḡ pima, iboap cuy aḡuwēn ixe be i'uk am wuywebewi. I'uk puje:

— Ikērēat kuḡ eyju oxe” i'ūmgu je'e wuywebe.
Ipiat tak supi'ajoat ḡu wuywebe.

³² — Ikērēat kuḡ eyju oxe — i'e'em Deus wuywebe ikērēat epereap ojuy.

Ipiatpi'ajojoan tak wuywebe wuymukūyjo am waram wuywebe ikērēat kukap puxim. Ixe imēn wuymukūyjojom ipiat'ajojoap kay wuymujuap puxim kūyjobit'ūmayū eju.

³³ Imēneju, okitpitpiyū, eybureyū ajēmap puk cuy epejowiwi. Wuykukukat e'ūap kay wuyegebuap'a o am awerom pima, soat ajēm puje juy epeya'o. ³⁴ Abu ire mabuk iat cuy jeduk'a be ma jekōn. Imēn'ūm pima Deus ipiat supi'ajoat eywebe awerom pima. Wara'an cuk adi epeyekawēn owebeaptup pe—kuyatup pe. Eykay oajēm puje bit iboam ñn jeymukūyjo.

12

¹ Okitpitpiyū, “Ajo ūmūm wuywebe Deus biōgbuk?” i juk epe'e owebe kuyatup pe eyemudupmubararaktup pe. Iboam ñn jeymutaybin. ² Jesus kay eyetabut'ūm pima wara'at kaykaykay ma eyetabut epesop—jewexe deusyū kay—adeayū kay. Pūg tak ixeyū'in cede ba'ore ma deusparoyū. Soat em eymuğuyukuku'uk ip osodop. ³ Gasū bit “Deus a'ōbi oceju e'em” i'e'e'ukayū jojom eyju. Deus biōgbuk a'ōbi e'e'ukat e'em ḡu:

— Jesus wūy ma jeenuy Deus wi ipiat'ajojom — i.
Iba'ore cebe Jesus muymuy am. Deus biōgbuk
kukat acā icēmān e'em:

— Jesus acā ocekukukat — i.

Warara'acat pe bit iba'ore imēn i'e am. Iboam
eyetaybit pima eyetaybit tak abuyū Deus a'ōbi
e'em iam, abuyū napa ma e'em iam tak.

⁴ Ade ma Deus biōgbuk emumuūm omuy. Pūg
pit iūmūm wuywebe—Deus biōgbuk acā. ⁵ Deus
peam kapik put wuywebe wara'at taḡtaḡtaḡ
ma'gu wuyju kapikpiḡ. Pūg peam pit wuyju
kapikpiḡ—wuykukukat peam acā. ⁶ Soat wuyju
wuyetaybit kapik am warēmtaksuḡ taḡ ma Deus
peam. Pūg pit wuymutaybitbin wuyekapik
am—Deus acā. Ixe be wuymutaybin'ūm pima bit
kuka wuyetaybit ġu. ⁷ Deus ma ja'ōbacaap ūmūm
soat pe wuywebe wuymutaybit am obiōgbuk
omuy eywebe iam. Soat wuykitpitpiyū buywat
am iūmūm wuywebe—warara'acat itabucat
puywat am. ⁸ Imēn Deus biōgbuk ja'ōbacaap ūmūm
pūgpūḡayū be kawēn icēmat muwēn ām. Deus
ekawēn warara'acat mutaybit am ja'ōbacaap ūmūm
warara'acat pe. ⁹ Jesus kay itabut cīcāam ja'ōbacaap
ūmūm warara'acat pe. Iwātaxipipiayū mu'ada'ada
am ja'ōbacaap ūmūm warara'acat pe. ¹⁰ Wuywebe
i'e ba'oreat mubapukpuk am ja'ōbacaap ūmūm
warara'acat pe. Deus ekawēn muwēnuwēn ām
ja'ōbacaap ūmūm warara'acat pe. Warara'acat
pe ja'ōbacaap ūmūm ixeyū be itaybit am abuyū
jekukum Deus biōgbuk a'ōbi iam, abuyū ja'ōbi
ma jekukum iam tak. Warara'acat pe ja'ōbacaap
ūmūm ixeyū be ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn
ām. Warara'acat pe ja'ōbacaap ūmūm ixeyū be

ya'õba'arẽmat'a'õm kawẽnwẽn'ukat ekawẽn muwẽn
 ãm wuya'õm ma. ¹¹ Ade ma ibiõgbuk xipacat
 emumuõm. Püg ma bit ibiõgbuk xipacat iõmõmat.
 Jekpiwatpin ma ja'õbacaap ûmõm wuywebe.

¹² Püg ma wuyjebit. Ade bit opop wuyjebit pe.
 Wuyjebit puxim Cristo kay itabucayû dak ade.
 Pügat puxim pit wuyju. ¹³ Adeayû itabut Jesus
 Cristo kay. Judeuyû itabut cekay, Judeu'õmayû
 dak. Tei'ûm kapikpik'ukayû itabut cekay, teihem
 kapikpik'ukayû dak. Soat ip itabut cekay. Deus
 biõgbuk kuy juk wuymuwexat Cristo jebit puxi-
 mayûm pügan. Deus a'õbacaap kuõ wuyju ibiõgbuk
 nuynuy wuywebe buye.

¹⁴ Soat wuyjebit taõat pit jekapikap kuõ. Püg
 õu opop wuyjebit pe—ade ma—wuyeta, wuye,
 wuyba, wuybu. Püg ma wuyjebit pit. Imõnpuxim
 soat itabucayû jekapikap kuõ. Pügat a'õbi bit
 wuyju kapikpig. ¹⁵ Wuyjebit taõat pit jemãmãm
 õu Deus pe. “Wuyjuyû jebit taõat õu õn ibu õu
 buye” i'e but ma'õu wuye be. Wuyjebit taõ
 ma'õu nuynuy. Jemãmãm õu Deus pe wuyjebit
 taõat. Icokcok jekapikap kuõ. ¹⁷ Wuyjebit wuyeta
 acã bima, kuka acekûyjo õu. Wuyjebit wuyguybu
 acã bima, kuka ajoyõn õu. ¹⁸ Imõnpit Deus
 püg õu o'jomuy wuyjebit pe. Ade ma o'jomuy.
 Wuybu o'subumuy. Wuyeta o'sutamuy. Wuyba
 o'subamuy. Wuydao o'taomuy. Jekpiwatpi ma
 o'jomuy soat. ¹⁹ Püg ma o'jomuy bima bit, wuy-
 jebitbet õu kuka adi ace. ²⁰ Imõneju ade ma opop
 wuyjebit pe. Püg ma wuyjebit pit. Wuyjebit taõat

pūg tağ ma e'em, ade ma'gu cebe. Imēnpuxmin wuyju dak pūg tağ cuy ajeku pūgat kay wuyetabut puye—Jesus Cristo kay. Pūg tağ cuy ajeku Deus biōgbuk omuy soat pe wuywebe buye.

²¹ Ajo omuy tee ma wuyjebit pe? Ka'ūma ma. Soat jekapikap kuğ wuyjebit tağat. Jecoat-coan wuyju wuyetam. Cūgcūğ wuyju wuyeim. Kapikpiğ wuyju wuybum. Jewebuywatwan soat wuyjebit tağat. Imēnpuxmin wuyju dak cuy ace-jewebuywan, Jesus Cristo kay wuyetabut puye. ²² Imēn ma Deus wuyjebit o'ğugē. Pūgpūğ wuyjebit tağat ibaca ğu wuyxe. Imēnpit ixeyū dak ka'umgu bima bit, kuka adi aje'ū. ²³ Imēntak pūgpūğ wuyjebit tağat idip ğu wuyxe. Imēnpit xipan wuyju ikuğ. Wuysüsün pūgpūğ wuyjebit tağat ajuy'umām. Imēnpit xipan wuyju ikuğ. ²⁴ Xipan'üm'üm ma wuyju idipat kuğ—wuyjebit tağat kuğ. Wuysüsün wuyju e'em pūgpūğ wuyjebit tağat kuğ. Deus pit isüsün ğu wuykuğ. Soat ma o'ğugē wuyjebit tağan. Imēnpuye juy soat ajukuk xipan wuyjebit tağat wuysüsün ma'gu ikuğ. ²⁵ Wara'at tağtagtağ ğu wuyjebit e'em—pūğ tağ ma. Soat wuyjebit tağat pūğ tağ ma e'em. Imēnpuxmin wuyju dak wara'at tağtagtağ ğu juy ajeku—pūğ tağ ma. ²⁶ Pūğ pe ma'gu ipiat pima, soat wuyjebit tağat itaybit jopku ipi iam. Pūğ ma wuyjebit tağat xipat pima dak, soat wuyjebit tağat itaybit jopku xipat iam. Cristo kay itabucayū wuyjebit puxim. Wuybure ipiat'ajojom pima, soat kuka wuyğuycūğ ace cekay. Warara'acat wuybure awēğmudim pima dak, soat kuka wuycokcok ace cekay, wuybure kay.

27 Imēneju Deus ade ma o'jomuy wuyjebit pe. Jekpiwatpi ma o'jomuy. Imēntak wuyju Jesus Cristo jebit puxim. Soat wuyju ijebit tağat puxim. **28** Imēnpuye Deus soat jekpot kay itabucayū o'jomuy jekipitpiyū buywat am. Koap pima:

— Wemumujuyūm epesop — i juk adi o'e pūgpūgayū be.

Gebuje:

— Soat kaka dağ cuy epeju wekawēn muwēnuwēn ām — i juk adi o'e warara'acayū be.

Gebuje:

— Jesus kay itabucayū juy epeğutaybitbin — i juk adi o'e warara'acayū be.

— Eywebe i'e ba'oreat cuy epeğubapukpukpuk wa'ōbi — i'e'em warara'acayū be. — Iwātaxipipiayū juy epeğu'ada'ada — i'e'em warara'acayū be.

— Ekyitpitpiyū buywatwan cuy epesop Jesus kay ibu'uap puxim — i'e'em warara'acayū be.

— Eybureyū kukukayūm cuy epesop — i'e'em warara'acayū be. — Ya'ōba'arēmat'a'ōm cuy epeyekawēnwēn — i'e'em warara'acayū be.

29 Soat ġu ip Deus emumujuyū—pūgpūg ā. Soat ġu ip Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū—pūgpūg ā. Soat ġu ip itabucat mutaybitbin'ukayū—pūgpūg ā. Soat pe ġu Deus ja'ōbacaap ūmūm wuywebe i'e ba'oreat mubapuk am—pūgpūg pe acā.

30 Soat pe ġu ja'ōbacaap o'ğūm iwātaxipipiayū mu'ada am—pūgpūg pe ma. Soat pe ġu ja'ōbacaap o'ğūm ya'oba'arēmat'a'ōm kawēn ām—pūgpūg pe ma. Soat pe ġu ja'ōbacaap o'ğūm ya'oba'arēmat'a'ōm kawēnuwēn'ukat ekawēn muwēn ām wuya'ōm—pūgpūg pe ma. **31** Eyju

bit eyetabikukum cuy epesop Deus emumuūm
kay—xipat cīcāat kay.

Ajo soat podi ma xipat iam pit ñon jeymutaybin.

13

¹ Wuyetaybit kuka ajop kawēn ām warara'acat'a'ōm, Deus ekawēn tojotjot'ukat a'ōm tak. Wuyxe warara'acat ikukpin'ūm pima bit, te'e ma kuka wuyetaybit ajop warara'acat a'ōm, Deus ekawēn tojotjot'ukat a'ōm tak. Wuyxe ikukpin'ūm pima, wuya'ōkarey acā kuka ace Deus xe—tamaraka'a muydedeap puxim. ² Ixe a'ōbi Deus ekawēn kuka ağuwēn. Wuyetaybit kuka ajop ajom soat ijodiat itaybit iam. Wuyetaybit kuka ajop ajo iba'arēm warara'acat xe iam tak. Co'a yamuwede but kuka o'e wuywebe wuyetabut cīcā buye. Imēnpit wuyxe warara'acat ikukpin'ūm pima, ka'ūma ma kuka ace Deus xe. ³ Soat kuka ace itabut'ūmayū be wuympikan wuyetabucap mubapuk am soat pe. Imēnpit wuyxe warara'acat ikukpin'ūm pima, te'e ma kuka acemupikat, te'e ma dak kuka ağıūm wuybubut ikuğ'ūmayū be.

⁴ Wuyxe warara'acat ikukpin pima bit, wuyukpiceğēm ġu kuka ajop cekay ip; xipacat tak kuka ağıūmğūm cebe ip; wuyetabutkarey ġu dak kuka ajop cekay ip; yobogān pin ġu dak kuka ajop; — Warara'acat podi ma oca'ōbuyxi — i'ūmğu dak kuka ace; ⁵⁻⁶ warēmtağ ġu dak kuka ajeku—cedağ ma; jewekay acā ġu dak kuka ajop ğebum—warara'acat kay dak; dao ġu dak kuka wuyetakomām ajop; warēmtağ ġu dak kuka warara'acat ajukuk—cedağ ma; ğebum ġu dak kuka ajop apēn warara'acat cuk adi ikērēm

wuykukiap kay; wuyguycūğcūğ tak kuka ajop ikērēat mujurūğrūğ ip iap kay; wuycokcoğ tak kuka ajop cūğ ma jekukum ip iap kay.

⁷ Wuyxe warara'acat ikukpin pima, wuybu'um ğu dak kuka ajop warara'acat kay; – Soat ma i'e but Deus xe – i dak kuka acece soat em; warara'acat idipan e'ead wiwim tak kuka ajop; wuyukpiceğem ğu dak kuka warara'acat ajukuk.

⁸ Wuyxe warara'acat ikukpin ijodi bima, soat em ma dak ikukpin jeedop ip wuyxe. Wuyxe ikukpin ip iap i'üm'äm ğu. Darem ma bit ip kawēnwēn Deus a'öbi kawēnwēn'ukayū. Ijodi bima acā. Darem ma dak ip kawēnwēn ya'öba'arēmat'a'Öm kawēnwēn'ukayū. Ijodi bima acā. Itaybitbūcayū dak omuy ijodi bima acā. ⁹ Soan ğu wuyetaybit ğasū—yopīt ma. Soat ğu dak wuyju imuwendūwēn Deus biögbuk a'öbi—yopīt ma. ¹⁰ Deus xe bima bit, ka'ümğu je'e itaybitbūcayū. Soan ma wuyetaybit acesop. Yopīt ma imuwendūwēn'ukayū dak ka'ümğu je'e. Soat ma aceğuwēnuwēn.

¹¹ Bekin pima bekitkit ekawēnap puxim cuk adi oğuy; bekitkit ağıy buxim tak; bekitkit ekukuap puxim tak. Ağokatkan ğasū bit oce. Bekitkit puxim wekukuap pit cuk ocepere. ¹² Gasū wuyetaybitbūt ma Deus e'eam. Waroa itabidiğ peat cocoap puxim wuyetaybitbūt ã ixem. Ixe xe bima bit, jewejojom ace'e. Gasū wuyetaybitbūt ma ixem. Ixe bit itaybit cīcā wuyjum. Guyjom pit wuyetaybit ace'e ixem apēn ixe itaybit wuyjum iap co'i.

¹³ Wuyetabut Deus kay. Ixe xe wuydopap wiwim tak wuyju. Warara'acat tak ikukpin cīcā wuyxe. Deus xe xipat cīcā wuyetabut pima, ixe xe

wuydopap wiwim pima dak. Wuyxe warara'acat ikukpin pima bit, ibodi ma xipat cexe.

14

¹ Xipan warara'acat kukam cuy epejokuda. Soan cuy epe'e Deus biõgbuk emumuõm pu am. Cekawẽn muwẽnap pit warara'acat podi ma xipat. Imẽnpuye:

— A'õbacaap cuy egum owebe ekawẽn muwẽn ãm — i juy epe'e cebe—Deus pe.
² Ya'õba'arẽmat a'õm kawẽnuwẽn'ukat ma wuywebe ñgu kawẽnwẽn—Deus pe acã, cekawẽn pa'arẽm wuyxe buye. Ibiõgbuk xipacat a'õbi ixe ya'õba'arẽmat a'õm kawẽnwẽn. Icẽmãñ ixe e'em. Warara'acat xe bit cekawẽn pa'arẽm. ³ Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat pit kawẽnwẽn soat peam wuywebeam. Ixe wuybuywatwan biõg ma wuyetabut am. Wuypararaap mu'ũmu'ũm tak ixe. Wuyguycügäp mukapkam tak ixe. ⁴ Ya'õba'arẽmat'a'õm kawẽnwẽn'ukat ma jewebuywatwan acã biõg ma jetabut am Jesus kay. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat pit soat itabyçayu buywatwan biõg ma itabut am ip.

⁵ Ocokcoksũ ma kuka oce Deus pe ja'õbacaap ûm puje eywebe ya'õba'arẽmat'a'õm kawẽn ãm. Ocokcok cïcã ma bit kuka oce ixe be ja'õbacaap ûm puje eywebe Deus ekawẽn muwẽn ãm. Ya'õba'arẽmat'a'õm kawẽnwẽn'ukat xipan kapikpiõ Deus peam. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat pit ixe bodi ma xipan kapikpiõ cebeam. Te'e ma kuka o'jekawẽn ya'õba'arẽmat'a'õm wara'acat ceweju'ûm pima wuya'õm cekawẽn muwẽn ãm ce'awero'ibiyu be. Te'e ma kuka

o'jekawēn ya'ōba'arēmat'a'ōm Jesus kay itabucat buywatwan'ūm puye. ⁶ Okitpitpiyū, eykay juy oajēm. Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn pima bit, eybuywan ġu kuka õn, wekawēn pa'arēm eyxe buye. Apēn Deus cuk adi o'ğuwēnuwēn owebe iap muwēn puje bit, kuka õn eybuywan, apēn cuk adi ixe omutaybitbiniap muwēn puje dak. Deus biōgbuk a'ōbi imuwan puje dak, kuka õn eybuywan, Deus ekawēn muwēn puje dak.

⁷ Wuya'ō'ē. Yamuydedeap tak ya'ō'ē ma. Tarekrek'uk'uk tak ya'ō'ē ma—flauta'uk tak ya'ō'ē ma, harpa'uk tak. Itaybit'ūmat cedağ'ūm yamuydedem pima bit, ajom i'eyū imuydedem i kuka o'e ip, warēmtağ ma yamuydedem puye. ⁸ Kededeğ'uk kukat warēmtağ ma yukmuydedem pima bit, kuka o'jemuxipan ġu ip sorarayū jeju am nopağōğō ãm. ⁹ Imēnpuxim ën ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn pima, ekawēn cocoayū dak itaybit ġu kuka o'e ip ekawēn, ya'ijojom ma'ğu ip. Kawēnwēn'ūma ën ceweju ip iat puxim kuka o'e ip. ¹⁰ Pūg'ā'ō ġu wuyju. Warēmtaksiğ ma wuya'ō. Wuya'ōwarururu. Ibeat'a'ōm kawēnwēn'ukat xe bit ya'ōbapuk. ¹¹ Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn'ukat pit wūyatka bewiat puxim oxe; õn tak cexe wūyatka bewiat puxim ma. ¹² Deus biōgbuk emumuūm kay jījā eyju kuy. Imēnpuye soat podi ma xipat cīcāat cuy epejoojuy cexewi. Ya'ōbacaap cuy epejoojuy warara'acat puywat am—Jesus kay itabucayū buywat am.

¹³ Imēnpuye ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnuwēn'ukat cuy jekawēn Deus eju.

— A'ōbacaap cuy eğūm owebe apēn cuk adi oce-

ceiap muwēn ãm wa'ijojo'ukat a'õm tak – i juy je'e ip Deus pe.

14 Õn ya'õba'arẽmat'a'õm kawẽnwẽn Deus eju bima, wagüybi ñu õn kawẽnwẽn. Obiõgbuk pe acã õn kawẽnwẽn. **15** Imẽnpuye apẽn paxi oce? Obiõgbuk pe juy ocekawẽn Deus eju, wagüybi dak. Obiõgbuk pe juy ocebibododon tak, wagüybi dak. **16** “Bay, ñn xipat cĩcã” i'e'em eyju eybiõgbuk pe acã bima, “Xipat cĩcã ma” i'e ba'ore kuka o'e eyweju je'aweroromayũ be, eyekawẽn cekawẽnpa'arẽm cexe ip puye.

— Apẽn xe'e ite e'em? — i acã kuka o'e ip.

17 Eya'õdip cĩcã ma aco'i eybiõgbuk pe eyju kawẽnwẽn Deus eju. Imẽnpit eyweju je'aweroromayũ buywatwan ñu eyju. **18** Eyekawẽnap podi ma õn pit kawẽnwẽn ya'õba'arẽmat'a'õm. Imẽnpuye:

— Ñn xipat cĩcã oxe — i õn e'em Deus pe.

19 Warara'acat eju awerom pima bit cuy ya'õba'arẽmat'a'õm ñu ocekawẽn. Soat ip wa'ijojom iat'a'õm acã ocekawẽn ixeyũ mutaybit am. 10.000 palavra ya'õba'arẽmat'a'õm wekawẽn puje, ka'ûma ma kuka itaybit o'e ip. 5 palavra ixeyũ a'õm wekawẽn puje bit, kuka itaybit o'e ip. Imẽn kuka ip osubuywan.

20 Okitpitpiyũ, yopõt ma juy eyetaybin ikẽrẽat muğẽ ãm bekitkit puxim. Bekitkit ağıy buxim ñu bit cuy epeyewagüyguy—yaypanayũ ağıy buxim acã. **21** Imẽn e'em Deus wuyawẽwẽap ekawẽntup pe:

“Ocekawẽn puk ijodiat eju,” i'e'em wuykukukat, i. “Ya'õba'arẽmat'a'õm puk ocekawẽn ceweju

ip—wūyatka watwat a'õm,” i. “Imēnpit wa'̄ijo pin
gu juy je'e ip,” i.

Imēn e'em iğodup.

22 Imēn wuyju ya'õba'arẽmat'a'õm kawēnwēn Deus soat podi ma ya'õbaca i'e am itabucayū be āgu—itabut'ūmayū be acā. Deus ekawēn muwēnuwēn pit wuyju Deus soat podi ma ya'õbaca i'e am itabut'ūmayū be āgu—itabucayū be acā.
23 Jesus kay itabucayū e'awero buje, soat eyju aco'i ya'õba'arẽmat'a'õm kawēnwēn. Gebuje itabut'ūmat aco'i jajēm eykay—o'ya'̄ijojo āgu bukiat tak.

— Teyūku yadaodaoayū — i aco'i je'e ip eyekawēn cekawēn pa'arẽm cexe ip puye.

24 Deus ekawēn muwēnuwēn pima bit, itaybit je'e ip ikērēat kuğ oceju iam—eyekawēn co buje. Ya'õba'arẽmatā'õ o'ya'̄ijojo āgu'ibit tak itaybit je'e iboam.

— Deus omuju juy ipiat'ajojoap kay ikērēat kuğ õn cexe buye — i je'e eyekawēn co buje. **25** — Ikērēat kay õn ȝebum soat em — i dak je'e ixe soat pe eywebe—awerom'ayū be.

Jēğ'aecõğcõğ Deus wap:

— Bay, ën xipat cīcā — i dak je'e Deus pe. — Icēmān Deus omuy eyxe — i dak je'e eywebe.

26 Imēneju, okitpitpiyū, jeymuküyjo õn cedağ ma eye'awero am. Epeye'awero juy eyewe-buywat am big ma eyetabut am. Eye'awero buje, pūğ'in cuy ey'in jebibodon Deus kay; wara'at cuy jebureyū ma āgutaybin; wara'at cuy apēn Deus o'e cebe iap āguwēn; wara'at cuy jekawēn ya'õba'arẽmat'a'õm; wara'at cuy wuya'õm ma āguwēn apēn ya'õba'arẽmat'a'õm kawēnwēn'ukat o'e iap. Soan cuy epe'e eyewebuywat am big ma

eyetabut am Jesus kay. ²⁷ Pūg ġu ey'in kawēnwēn ya'ōba'arēmat'a'ōm. Adedem ġu bit cuy jekawēn pūg e'awero buje—xepxep ã. Ebapūg tak xipat ma. Xepxem ġu dak cuy jekawēn ip. Pūg ma koap jede. Ixe emūg puje wara'at jede kanomūm. Wara'at tak cuy wuya'ōm ma apēn ite o'e iap ġuwēn. ²⁸ Ka'ūma ma aco'i itaybit apēn ite o'e iap muwēn ãm wuya'ōm. Itaybit'ūm pima, mūg ma juy ip jeedop. Ya'ōberen ġu juy jede ip—jewebe acā—Deus pe dak. ²⁹ Xepxep ã juy apēn Deus o'ġuwēn cebe ip iap ġuwēn pūg e'awero buje. Ebapūg tak xipat ma. Ixeyū ekawēn cocom cīcā juy jeedop ip warara'acat.

— Cedağ xe'e ixeyū e'em? — i juy je'e ip jewewebe.

³⁰ Wara'acat pe Deus jekawēn mubapuk puje bit, kawēnwēnat cuy jemūg wara'acat ekawēn ãm. ³¹ Deus jekawēn ġubapuk pūg pe ġu—soat pe ma. Soat ip i'e but ajo Deus o'e cebe iap. Pūg ma juy ġuwēn. Ixe emūg puje juy wara'at ġuwēn. Imēn bodinmaku ġuwēn ip. Imēn eēm pima, soat cuy eyetaybin. Soat tak eycokcok epesop. Jewebuywatwan tak cuy epesop. ³² Jekpiwatpin ma jede Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat. Jekpiwatpin ma dak jemūg. ³³ Deus icokcok ġu warēmtağ wuye'aweroap kay bit. Cedağ ma wuye'awero buje bit, icokcok e'em.

³⁴ Itabucayū e'awero buje juy mūg ma jeedop ip aoyū. Imēn je'awerorom soat ka dağ itabucayū. Abu ayacat o'ġuydeat ce'awero buje ip? Ka'ūma ma. Aġokatkayū kukukan ġu juy jeedop ip aoyū. Judeuyū awēwēap ekawēn tak imēn wuymutaybitbin. ³⁵ Wuysūsūn kuka ace ayacat ekawēn puje

aweromayū be. “Apēn ite o'e?” i'e pin pima, jektop eju ma juy jekawēn jeduk'a be ma—awerom pima bit ka'ūma.

³⁶ Eyxewi ġu Deus ekawēn o'jebapuk—cexewi ma—Deus xewi. Eywebe ā ġu Deus jekawēn o'ġuwēn—soat pe ma. Imēneju:

— Oceju acā cedağ ma je'awerorom Deus eju kawēnwēnap'a be — i'ūmğu juy epe'e.

³⁷ Pūgpūğ ey'in Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū. Warara'acat ey'in Deus biōgbuk emumuūm kuğayū—ya'ōbacaap kuğayū.

— Wuykukukat a'ōbi Paulo ijudup mubarararağ wuymukūyjoaptum — i juy je'e ixeyū ma.

³⁸ Pūğat pit wemudupmubararaktup peat ekawēn kay'ūm pima, ixe e'eap kay ġu juy epesop.

³⁹ Imēneju, okitpitpiyū: — A'ōbacaap cuy eğūm owebe ekawēn muwēn ām — i juy epe'e Deus pe.

— Ya'ōba'arēmat'a'ōm ġu juy ecekawēn — i'ūmğu bit cuy epe'e wara'acat pe.

⁴⁰ Awerom pima bit, warēmtağsug ġu juy epesop. Cedağ ma juy epeye'awero.

15

¹ Okitpitpiyū, ġebum cuy epesop kawēn idipat kay. Kuy bima juk adi iboap ekawēn oğuwēnuwēn eywebe. Iboap ekawēn kay eyetabut epesop. Iboap ekawēn tağ eyju jekukum ğasū dak. ² Iboap ekawēn cekawēntip. Iboap ekawēn cuk adi oğuwēnuwēn eywebe. Deus eydaxijojom iboap ekawēn kay eyetabut puye. Eybu'u'ūm pima, jeydaxijo. Eybu'u bima bit, te'e ma juk eyetabut epesop.

³ Apēn cuk adi oya'ījojoiap cuk oğuwēn eywebe. Iboap ekawēn podi ma xipat. Cristo oe'ū ikērēat uk am wuywebe. Oe'ū apēn ibararak opop Deus ekawēntup pe iap tağ. ⁴ Ixe'ūm o'jomōg ip witabikūy be. Xepxep xet kap puje dak, Deus ixe o'guyu ce'ū'ūayū dopap pewi. Waram ġuto o'jetait apēn ibararak opop Deus ekawēntup pe iap tağ. ⁵ Pedro kay o'jebapuk je'ūap tomukadi. Gasū 12 beayū kay o'jebapuk—jemumujuju yū kay. ⁶ Gasū jeweju juk adi oekuku'iayū kay o'jebapuk adeayū kay—500 beayū kay. Ade ma buk ixeyū'in pit itabēğ ma. Warara'acat kuy oe'ū'ū ixeyū'in. ⁷ Tiago kay o'jebapuk ġuyjom. Soat jemumujuju yū kay o'jebapuk ġuyjom.

⁸ Ixeyū kay jebapukap tomukadi okay o'jebapuk. It kapat wa'ūmat puxim õn, kanomūm okay o'jebapuk puye. ⁹ Imēnpuye obodi ma ip ya'ōbuyxi warara'acayū Jesus emumujuju yū. Kuy bima Jesus kay itabucayū be ipiatpi'ajojoan cuk adi ojekukuku. Imēnpuye osūsūn “Jesus emumujuju yū” i'e am. ¹⁰ Deus pit soat podi ma xipan okuğ, xipat ġu ma'ġu õn. Imēnpuye juk omuy Jesus emumujuju. Te'e ġu juk omuy. Warara'acat ekapikap podi ma juk adi ocekapikpik Jesus emumujuju yū ekapikap podi ma. Wa'ōbacaam ġu bit cuk adi ocekapikpik—Deus a'ōbacaam acā. Ixe wa'ōmucanucan'uk osunuy soat em. ¹¹ Kawēn idipat acā oğuwēn eywebe. Warara'acayū dak ibeat acā o'gūwēn eywebe—Jesus emumujuju yū. Abu imuŵēnuwēn iat pit yobog ġu. Cekawēn pit yobog. Iboap ekawēn kay juk eyetabut epesop.

¹² — Deus waram ġuto Cristo o'ġutait ce'ūap to-

mukadi — i wuyju e'em.

Imĕnpuye:

— Deus waram pit ce'ū'ū'ibiyū ūtait ū — i'e'em te'e ma pūgpūg ey'in.

¹³ Ixeyū e'ead icēm pima bit: — Deus waram ūtoto Cristo o'ūtait ū — i dak e'em ip. 1

¹⁴ Deus pe waram ūtoto Cristo mutait'ūm pima bit, te'e ma kuka kawēn idipat wara'acat pe—te'e ma dak kuka adi eyetabut iboap ekawēn kay.

¹⁵ — Deus waram Cristo o'ūtait — i wuyju e'em. Ixeyū e'ead icēm pima bit, napa ma wuyju e'em:

— Deus Cristo o'ūtait — i.

Deus waram ūtoto ce'ū'ū'ayū mutaicin ū iap ekawēn icēm pima, Cristo dak waram ūtoto o'ūtait ū. ¹⁶ Waram ūtoto ce'ū'ū'ibiyū mutaicit'uk'ūm pima, Cristo dak waram ūtoto o'ūtait ū. ¹⁷ Ixe be waram ūtoto Cristo mutait'ūm pima, te'e ma juk eyetabut cekay. Ikērēat kuğ mabuk eyju. Ixe be imutait'ūm pima, ipiat'ajojoap kay epeju eye'ū buje. ¹⁸ Ixe be imutait'ūm pima, Cristo kay itabucayū'ūm'ūm wūy ma opop ip Deus wi. Ipiat'ajojoap pe ma ip opop. ¹⁹ Ijodi bima acā du Cristo xipan wuykuğ? Wuye'ū buje bit wuykay ū xe'e? Imĕn pima, warara'acat podi ma kuka wuyguycūğ ace.

²⁰ Imĕnpit ixeyū e'ead icēm ū. Deus waram ūtoto Cristo o'ūtait. O'ūtait waram ūtoto soat webekitkiyū'ūm'ūm oğutait iam wuymutaybit am. ²¹ Soat je'ū'ūm ace'e pūğ ma ağıokatkat ikērēat o'ūgūğe buye. Imĕnpuxim soat acejetait waram wara'at pit idipat o'ūgūğe buye. ²² Soat je'ū'ūm ace'e wuyju Adão naxeğebitbit puye. Imĕnpuxim waram

acejetait Cristo eju mūg'i wuyju buye. ²³ Cristo koap o'jetait waram. Guyjom pit Cristo a'ðkayayū waram ñuto jetait. Waram acejetait ixe ajēm puje. ²⁴ Cristo Deus kay'umayū a'ðbacaap ñu'um. Soat ñu'um. Soat xipat'umayū kukukat a'ðbacaap ñu'um. Soat ya'ðbuyxiat a'ðbacaap tak ñu'um. Soat ya'ðcaat a'ðbacaap tak ñu'um. Ka'uma ma kūyjobit jeenuy ixeyū a'ð kay. Deus a'ð kay acā jeedop ip kūyjobit.

— Ën acā soat kukukat. Soat kūyjobit a'ð kay acā — i soat je'e ip Deus pe.

²⁵ Cristo soat kukukan je'e Deus pe cekay itako-maayū a'ðbacaap mu'um puje. Soat jeedop ip kūyjobit Cristo a'ð kay. ²⁶ Wuye'üap wuykay itakomaat puxim. Wuyparara wuykay itakomaat puxim. Wuyparara dak je'um. Deus soat kukukan pima bit ace'ü ñu. ²⁷ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus soat a'ðbacaap o'ñu'um, i. Soat jeedop ip kūyjobit ixe a'ð kay, i.

Deus soat a'ðbacaap ñu'um. Soat jeedop ip kūyjobit Cristo a'ð kay. Ja'ðbacaap pit ñu'um ñu. ²⁸ Cristo a'ð kay am Deus pe soat mukūyjo buje, Cristo jeenuy kūyjobit Deus a'ð kay—jebay a'ð kay. Koap cebay soat ñukūyjo ja'ð kay am. Gasū:

— Õn tak kūyjobin oce a'ð kay — i je'e ipot jebay be.

Deus soat ipi dagacat kukukan jeenuy kabi beacat kukukan tak. Soat em jeenuy ixeyū kukukan. Ixeyū kukukap i'um'ëm ñu.

²⁹ Deus pe ce'ü'ibiyü mutaicit'uk'um pima, te'e ma pūgpūg ey'in jemubatisasanan ce'ü'ibit tieg.

— Deus waram ñuto ce'ü'ibiyü mutaicin ñu — i napa ma e'em ixeyū.

Ixeyū e'eax icēm pima bit, te'e ma jemubatisasan anan ip ce'ū'ibit tieg. ³⁰ Ixe be ce'ū'ū'ibiyū mutaicit'uk'ūm pima, te'e ma soat kabia oaoka ojuyap cocom ñn. Imēnpit waram ġuto ip imutaicit'uk. Imēnpuye te'e ġu wuyaoka ojuyap cocom wuyju. ³¹ Ocokcok eykay, wuykukukat Jesus Cristo eju müg'i eyju jekukum puye. Imēnpuye:

— Soat kabia oaoka ojuyap cocom ñn, okitpitpiyū — i ñn e'em eywebe.

³² Ijopka be dak cuk adi we'ūpinpinap ojojojo wida ika'uat eju ocebacacanap puxim. Deus ekawēn muwēnuwēn pima, we'ūpinpinap ojojojo ijopka be—Éfeso ka be. Omucokcok am imuwēn puje, te'e ma kajuk we'ūpinpinap ojojojo.

— Kuyaje ace'ū. Imēnpuye juy jekōnkōn acā ajop, tikōnkōn tak — i te'e ma e'em itabut'ūmayū.

Deus pe ce'ū'ūayū mutaicit'uk'ūm pima, ixeyū e'eax tağ cuy ajeku.

³³ Eyday'em'um cuy epesop wara'acat pe eymuguykuap puxim. Ikērēat mujurūgrūgxiat purem pima, wuyju dak kuka cūg ma wuyekukuap acepere ma ixeyū buxim ikērēat mujurūg ãm. ³⁴ Pūgpūg ey'in pit eyetaybit ġu Deus e'e am. Imēgām ñn e'em eymusūsūn ãm. Waram pit cuy eyaguysan epesop. Ikērēat mujurūgrūgap cuy epeyepere!

³⁵ Imēnpit:

— Apēntak Deus waram ce'ū'ū'ibiyū ġutait? — i je'e aco'i pūg ey'in owebe. — Apebitak ixeyū jebin je'e iisuat? — i je'e aco'i owebe.

³⁶ Eyetaybit ġu eyju. Kadaida dadadam wuyju ipi be. Tamuwexat puje acā kadaim e'em.

37 Kadai ḡu wuyju taidadam—warẽmtaksuḡta ma. Trigoda aco'i taidadam wuyju—warẽmtaksuḡta ma. **38** Deus jekpiwatpin ma tamuwexaxan kadaim. Kadaida taida'ibita buxim ma jedaewexaxan yaypan puje—wara'atam ḡu.

39 Soat itabẽğayū ēn pūğēn ḡu. Wuyēn pūğēn. Pucaēn pit wara'atēn ma. Wasūēn tak wara'atēn ma. Aximaēn tak wara'atēn ma.

40 Imēn ma opop kabi be dak warẽmtaksuḡat ma. Ipi dağ tak imēn ma—warẽmtaksuḡat ma. Kabi beacat idip. Ipi dağacat tak idip. Jewejojo'i ḡu bit ip idip. **41** Imēntak kaxie iesop. Kaxiamat pit ḡuto iesop warun ma. Kasopta bit ḡuto taesop warun ma. Jewejojo'i ḡu ip isop. Imēntak pūğpūḡta bit ḡuto kasopta wara'atasop co'i ḡu—tasop warun ma.

42 Imēnpuxim Deus waram ḡuto wuymutaicin. Wuykot puje wuyjebit ierep e'em. Waram ḡuto imutait puje bit, ierep pa'ore je'e. **43** Wuykot puje ikērē e'em wuyjebit ibaca ḡu dak. Waram ḡuto imutait puje bit, idip cīcā je'e. Ibaca jījā dak je'e. **44** Wuykot puje, ijodiat'ūm jebit ma wuyjebit. Waram ḡuto wuymutait puje bit, wara'an je'e. Deus biōgbuk emumuḡē jebin je'e wuyjebit. Ijodi bima wuyjebit ijodiat jebit ma. Waram wuymutait puje bit Deus biōgbuk emumuḡē jebit wuyjebin je'e. **45** Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus koapat ağokatkat o'ḡugē—Adāo o'ḡugē, i.
Ijebin o'ḡugē cebeam ijodiat jebin ma, i.
Kanomūmat Adāo bit ijodiat jebit podi ma. Ixe biōgbuk pit wuymutaicit'ukat. Kanomūmat Adāo i wara'at putet Jesus Cristo butet. **46** Koapat pit wuyjebit ijodiat jebit ma. Guyjom pit Deus

wara'at jebit je'gūm wuyjebin. Jebiōgbuk muğēğe
je'gūm—kabi beat jebit. ⁴⁷ Koapat Adāo ka'wi
muğēğe osunuy. Kanomūmat pit o'kop kabi
bewi—wuykukukat Jesus. ⁴⁸ Ijodiat jebit ka'wi
muğēğe Adāo jebit puxim. Kabi kay cumayū
bit wara'at je'jat jejebin je'ü buje—Cristo jebit
puxim—kabi beat jebit puxim. ⁴⁹ Gasū ka'wi
muğēğe buxim wuyju. Guyjom pit kabi beat
puxim acesop.

⁵⁰ Okitpitpiyū, imēn ñon eymutaybin pin. Deus
soat kukukan pima ka'uma ma je'ü. Imēnpuye
ijodiat jebit kuğ pima aceõm ğu cexe ixe soat
kukukan pima—ierep em iat kuğ pima. Ierep em
iat ğu jeenuy cexe.

⁵¹ Eya'opicūğcūğ cuy epesop wa'ö kay. Soat
ğu ace'ü. Dao ma bit Deus soat wuyju wuy-
muwexat. Kuy bima iboap iba'arẽm osodop soat
xe wuyxe. Gasū bit ibapuk o'e. ⁵² Dao ma wuy-
muwexat wuyetapokap co'i. Ixe wuymuwexat
amām parasuy jo'iat muyde buje. Parasuy jo'iat
guyde kabi be. Imuyde buje, Deus waram ğuto
itabucayū'üm'üm jebit guyu ipi bewi. Iisuat je'gūm
ijebin. Waram ğuto itait je'e ip. Waram pit je'ü ğu
ip. Soat em itait ip jeedop. Wuyju wuyetait pima
parasuy jo'iat muyde buje, iisuat je'gūm wuywebe
dak wuyjebin. ⁵³ Ijodiat jebit je'ü'üm. Ierep e'em.
Deus pit ibeat jebit ğuwexat kabi beat jebin—ierep
ğuijan, je'ü ğuijan. ⁵⁴ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Ka'ümğu je'e je'üap Deus soat kukukan pima, i.
Soat kûyjobit jeedop ip Deus a'ö kay, i. Deus
je'üiat ğuwexat je'ü ğuijan, i.
Imuwexat puje ibodup peat ekawēn co'i je'e.

55 Wuye'ūap dat pe wuyeiduap co'i. Deus pit ce'ūat mutaicin dat tō̄cta'ukap puxim. Je'ūaptip'ūm pima, ka'ūma buxim ace'e wuyparara. Acesupi'ajo ġu dak ipiat. Pūg em tak ka'ūma.

56 Soat ace'ū ikērēat kuğ puye. Ikērēat mujurūgrūgap dat tō̄cta buxim. Wuyetaybit wuyju ikērēat kuğ iam Deus ekawēn cocom puye. **57** Deus pit wuya'lōmucanucan wuywebe ikērēat mujurūğap puxim, wuykukukat Jesus Cristo a'ō dağ wuyju jekukum puye. Imēnpuye:

— Soat podi ma ēn xipan ocekug — i juy ace cebe.

58 Imēneju, okitpitpiyū, oxe ikukpinayū, eyağuywarururun ġu juy epesop! Eybu'um ġu dak cuy epesop eyetabut am Cristo kay. Soat em cuy kapikpiğ epesop wuykukukat peam. Ixe a'ōbacaam kapikpiğ pima, te'e ġu kuka acekapik.

16

1 — Ocedinheiro juy oceğuxipan imuju am Deus ebekitkit pe—Judéia eipi watwat pe — i juk epe'e owebe eyemudupmubararaktup pe kuyatup pe. Epeğuxipanpan cuy! Apēn cuk Galácia eipi watwat pe oceceiap tağ cuy eyju dak epeğuxipan—apēn cuk itabucayū be oceceiap tağ. **2** Soat edomingo be eyedinheiro'in cuy epeğuxipan. Ade ma ikuğayū adem ma juy ġuxipan. Ade'ūm ikuğat pit adem ġu juy ġuxipan. Imēn eyju ġasū imuxipanpan pima:

— Eyedinheiro'in cuy epejat — i ġu kuka oce eywebe eykay oajēm puje.

Oajēm puje at ġu juy epeğuxipanpan. Gasū dak cuy epeğuxipanpan. Soat cuy je'e ixipan oajēm

puje. ³ Oajẽm puje agókatkayũ oğuju Jerusalém ka kay—eyemunaéyũ. Cartadup tak otupmubararak eyedinheiro eju tupmujuaptum. Eyedinheiro tujowat ip cartadup tak. ⁴ Oju ba'ore'ũm pima bit õn tak oju ceweju ip.

⁵ Macedônia eipi dağ cuy ojeku. Macedônia eipi dağ weku epere buje bit, eykay juy oajẽm. ⁶ Ibun ma aco'i oğuuy eyxe. Ihi bun aco'i oğuuy. Guyjom cuy obuywan epe'e ojuap tağ weku am. ⁷ Darem ģu onuy pin eyxe—ibun ma. Wuyukukat ibikuy bima, ibun ma oğuuy eyxe.

⁸ Ijoce bit oğuuy Pentecostes epeta ajẽmap wiwim—Éfeso ka be. ⁹ Adeayũ mutaybin put owebe ijoce. Jesus ekawẽn muwẽnuwẽn õn adeayũ be. Warara'acayũ bit itakoma okay, Jesus muwẽnuwẽn õn puye.

¹⁰ Obuxim Timóteo dak kapikpiğ wuyukukat peam kawẽn idipat muwẽnuwẽn. Imẽnpuye eykay yajẽm puje juy xipan epejukuk ikabap i'e am eyxe. ¹¹ Ixe juy epeğupubun ģu yaypan'isu ma'ģu. Ixe epicap wiwim õn wuykitpitpiyũ eju. Imẽnpuye juy ixe epesubuywan icokcoğ cepit am okay.

¹² — Ên tak cuy eju Corinto ka watwat jom wuykitpitpiyũ eju — i juk adi oce wuykitpit Apolo be. Ade em ma imẽn cuk adi ocece cebe.

— Gasū ģu aco'i oju — io'e owebe.
Iju ba'ore'ũm pima bit, je'ju eykay.

¹³ Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymubu'unap puxim Cristo kay. Eyetabun cīcā juy epesop cekay. Eya'ōcam cuy epesop. Wara'at kaykaykay ģu juy eyetabucap

epejukuk. ¹⁴ Warara'acat ikukpinap tomuju juy epeyekapikpik.

¹⁵ Kuy eyetaybit Estéfanas—ibadipyūm tak. Ixeyū koap ma itabut o'e Jesus kay Grécia eipi watwat'in. Soat em Deus ebekitkit puywatwan ip Estéfanasyū. Okitpitpiyū, ¹⁶ ixeyū a'õ dağ cuy epekuku—ixeyū eju kapikpik'ukayū a'õ dak.

¹⁷ Ocokcok cīcā Estéfanas ajēmap kay, Fortunato ajēmap kay dak, Acaíco ajēmap kay dak. Eywebe obuywan pa'ore bima, ixeyū ma obuywatwan. ¹⁸ Ixeyū omucokcokcoğ cīcā. Eymucokcokcoğ tak cuk adi ip osodop. Xipat cīcā ip oxe. Eyxe dak aco'i xipat ma ip.

¹⁹ Ásia eipi watwat kato mujujum eywebe—itabucayū. Áquila, Priscila dak kato mujujum eywebe, soat ixeyū duk'a be je'aweroro'ukayū dak, wuykukukat kay itabucayū. ²⁰ Soat wuykitpitpiyū dak kato mujujum eywebe—oxeayū.

Epeyewakobotbot cuy wuykukpin wuyeweweju iap mubapuk am soat pe. ²¹ Obubin ma Paulo dak kato mujujum eywebe aptup mubarararağ õn.

²² — Wūy ma jeedop ip Deus wi ipiat'ajojom wuykukukat kay'ūmayū — i õn e'em. — Ocekukukat, ajēm cuy! — i dak õn e'em.

²³ — Ocekukukat, xipan cuy Corinto ka watwat ejukuk—ekayayū ejukuk — i õn e'em Jesus Cristo be.

²⁴ Eykukpin cīcā oxe—soat wuyju Jesus Cristo eju mǖğ'i jekukum puye.

Ibūrū ma.

**Deus ekawẽntup Kawẽn iisuat ekawẽn
New Testament in Mundurukú (BR:myu:Mundurukú)**
copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mundurukú

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mundurukú [myu], Brazil

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mundurukú

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

82289dff-6b79-5335-974c-563b93a888ae